

3/22/29

వ త్రి ది న ము వ్ర క టి ం వ ం బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

పంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ జనవరి నెల 17-వ తేది గురువారము

No. 240

శ్రీ విభవశామ సంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ నవమి

నంచిక ౨౪౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత

పత్రములు పొందియున్నది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును. వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును. దురదను తొలగించును

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశములలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవి వంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినద.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపిథి, మద్రాసు
శక

109, ఫ్రేరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

THE QUILON BANK Ltd.,

క్విలన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్

10

(1919 సం॥రమున స్థాపించబడినది)

ప్రధాన కార్యాలయము:—క్విలన్, మదరాసు బ్రాంచి 165, బ్రాడ్వే. పోస్టుబాక్సు 194.

15-1-29 సం॥రమునుండి, ప్రధాన కార్యాలయమునందును, బ్రాంచిలందును యాక్రింద వివరింపబడిన రేట్లు ప్రకారము ఫి క్షెడు డిపాజిట్లు తీసికొనబడును.

6 మాసముల డిపాజిట్లకు సం॥రమునకు నూటికి 5½ చొ॥న	
1 సంవత్సరమునకు	6¼ చొ॥న
2 సంవత్సరములకు	6½ చొ॥న
3 సంవత్సరములకు	7 చొ॥న

అన్ని విధముల కాతావ్యాపారమును ఆంగీకరించబడును. వ్యాపారపద్ధతులకు ప్రధాన కార్యాలయమునకుగాని బ్రాంచీలకుగాని వ్రాయుదు.

C. P. MATTHEN,
Managing Director.

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

“మక్వీస్” గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను ఆంగ్లగ్రంథమునకు అనువాదము.

దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన ఆపూర్వ ప్రచురణము.

తపా ఖర్చు ప్రత్యేకము

వెల ప్రతి 1-కి రు 1-0-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.

3814

ఆయుర్వేదావధ రత్న కర్మము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నవల్లి రు. 2, భన్మవకాశిక రు 1
(2046) వార్తక శ్రీపాద కృష్ణమా రికా ష్రీ, రెవనాడ.

మీకు ఇది జోసరం

కోఆయిట్ వెంటుకలమ్ కాళ్ళకమ్మగ మొలకలండ్ల
చేయన. బుడి రు. 8 ఈ మొలకలమ్మ రు. 2-0-0 మా
త్రం. అడగు. భన్మవకాశిక, వాయనపల్లి,
5420 శేటపాలెం పొన్న కాపట్లకాశా.

జిల్లా కో ఆవరేటివ్ బ్యాంకు,
లిమిటెడ్, కాకినాడ.

ఈ బ్యాంకివాడు రు 50/- లకు లోబడని
మొత్తములను 5% సంవత్సరము అంతకు మించిన
వాయిదాలకు రు 100/-కి సం॥ 1-కి రు 5-0-0 ల
చొ॥ వడ్డీ శేటుకు డిపాజిట్లును ఆంగీకరించె
దరు. వడ్డీ రు 5/- ల నుణజములపైని లెక్కింపబడి.
6 మాసముల కొకసారి యివ్వబడును.

పాడుకల్లి వెంకటరామయ్య,

(నం. 108)

కారవర్య,

పన్ను పరి బజారు ధరలు

1929 సం. జనవరి 17-వ తేది గురువారము

1. పన్ను పరి

పన్ను పరి

పన్ను పరి	18 0 0	13 8 0
పన్ను పరి	18 8 0	14 8 0
పన్ను పరి	13 8 0	17 8 0
పన్ను పరి	11 0 0	12 0 0
పన్ను పరి	21 0 0	21 0 0
పన్ను పరి	16 0 0	17 0 0
పన్ను పరి	15 0 0	17 0 0
పన్ను పరి	16 0 0	17 8 0
పన్ను పరి	15 8 0	17 8 0
పన్ను పరి	10 8 0	11 8 0

2. నూనె వస్తువులు

నూనె వస్తువులు	145 0 0	150 0 0
నూనె వస్తువులు	14 0 0	21 0 0
నూనె వస్తువులు	47 0 0	48-0-0
నూనె వస్తువులు	110	102
నూనె వస్తువులు	102 0 0	102 0 0

3. చిల్లర వస్తువులు

చిల్లర వస్తువులు	101 0 0	108 0 0
చిల్లర వస్తువులు	65 0 0	70 0 0
చిల్లర వస్తువులు	68 0 0	70 0 0
చిల్లర వస్తువులు	60 0 0	67 0 0
చిల్లర వస్తువులు	40, 45	
చిల్లర వస్తువులు	50, 55	
చిల్లర వస్తువులు	28 8 0	49 0 0
చిల్లర వస్తువులు	27 2 0	27 6 0
చిల్లర వస్తువులు	35 0 0	70 0 0

4. ఇనుము

ఇనుము	82 0 0	84 0 0
ఇనుము	24 0 0	35 0 0
ఇనుము	30 0 0	35 0 0

5. నూలు

నూలు	8 2 0	
నూలు	5 8 0	
నూలు	6 0 0	
నూలు	11 8 0	
నూలు	6 1 0	
నూలు	10 8 0	
నూలు	4 12 8	

6. దూబి

దూబి	85 8 0	

7. లోహములు

లోహములు	60 4 0	62 8 0
లోహములు	21 0 0	21 2 0
లోహములు	18 7 0	
లోహములు	242 0 0	245 0 0
లోహములు	295 0 0	300 0 0

8. రంగులు

రంగులు	200 3	58 0 0
రంగులు	1 10 8	
రంగులు	1 10 0	
రంగులు	1 9	
రంగులు	1 8	
రంగులు	1 8 0	
రంగులు	1 2	

ద. ఇ. సంస్థాన ప్రజల మహాసభ

భారత దేశమున సమాఖ్యపద్ధతి యుండవలెను

పర్ ఎం. విశ్వేశ్వరయ్యగారి యధ్యక్షకోపన్యాసము

అభ్యుదయసంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసము

దక్షిణభారతీయ సంస్థాన ప్రజల మహాసభ ఈ నెల 14 తేదీన తిరువేంగళమునందు పర్ ఎం. విశ్వేశ్వరయ్యగారి యధ్యక్షత్వక్రింది సమావేశమయ్యెను పథ్యముక్త వందరి మిగుల మనోహరముగ ఆలంకరింపబడిన పంజరమీద తిర్యములుగల భారతదేశాధీశులతోకల ఎగురుచుండెను. ప్రతిభక్తులైనా మను జాపిరి మొనూరు, పురుకోట, కొచ్చి, మైసూరు, బాదు మున్నగు సంస్థానముల నుండి 50 మంది ప్రతినిధులును, సంస్థానముల కాసనభూప్రతినిధులును అనేకులు వచ్చిరి గొప్ప ఉత్సవముతో అధ్యక్షులను సభామంటవమునకు గొంపోయిరి. సభాకార్యక్రమము స్వాగతగీతములతో ప్రారంభింపబడినది. పిదప పర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యయ్య, నేలం విజయరావు వాచారియర్, జి. బి. ఎం. రామచంద్రరావుగారు మున్నగు వారినుండి వచ్చిన సందేశములు చదువబడినవి.

స్వాగతోపన్యాసము

తరువరి పి. కె. శారాయప్పగారి తమ ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షకోపన్యాసమును గావించిరి ఆయుతస్వాగత మిక్రింద సంగ్రహింపబడినది.

అధ్యక్షా, సభాసదులారా, నేను ఆహ్వాన సంఘసభ్యుల తరపున మీకు ముస్వాగత మొనరుచున్నాను. ప్రస్తుత సమయమున మనమునందలి నెట్టి కష్టమైన ప్రశ్న యెదుర్కొనుచున్నదో మిరందదను గ్రహించియు యుండుదు. సంస్థానములపరీతమున నూతన రంగము ప్రారంభమయ్యెను ఈ సమయమున సంస్థాన ప్రజల యాందోళనము నణచివేసి వారికి స్వాధీనమొనగ జుండుటకు ఏది నిసాధ్యపడినది. ఇట్లు కవిటీవారి యెదుట సంస్థానప్రజలు సాక్ష్యమొనగుట కవకాశము గలగజేయబడుట లేదని మిక్రింద తెలిసినవిషయము. సంస్థానాధీశుల తరపున ఈ కవిటీవారియెదుట సంస్థానాధీశుల యధికారము, గౌరవము మున్నగువి ఆధిక మగుట కవకరంబయిరిని సాక్ష్య మొనగబడినది అందుచేత బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారివలన మన యాశయములు నెరవేరునని గాని సంస్థానాధీశులు తమ సంస్థానములందు ప్రజాపరిపాలనమును నెలకొల్పుదురనిగాని మనము తలంప జాలము. మనము ప్రజాపరిపాలనమును సంస్థానములందు ప్రవేశపెట్ట గోరెనచో స్వతంత్ర శాసనసభ వివిధ సంస్థానముల ప్రజలను కలిసి పనిచేయవలెను.

స్వదేశ సంస్థానములకును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకును గలసంబంధము కొన్నిచోట్ల ఒడంబడికలపైనిపడుటపైని, మరి కొన్నిచోట్ల ఆచారమువాదుకలపైని ఆధారపడి యున్నది. ఏదియొక ముఖ్యము విషయము మన సంస్థానాధీశులు బ్రిటీషు ఇండియా దొరతనమువారి యధికారమునందేక పరాపరిక బ్రిటీషు రాజ్యాధికారములకు తోబడియుండుట సంస్థానాధీశులు నిరంకుశాధికారమును పొంది తమ పరిపాలనమును గురించి యెంత స్వాధీనమైన విమర్శములపై నను గావించినయో యున్నాడు ప్రతికలను నిర్బంధములకు పాలు గాంచుచున్నాడు. సంస్థానములకు పైని ప్రయోగపడుట ప్రతికలు వారి ప్రభుత్వమునుగురించి విమర్శలు గావించినచో అట్టి ప్రతికలు తమ సంస్థానములలోనికి రాకుండ నిషేధించుచున్నాడు సంస్థానప్రజల హక్కులకు చాల భంగము కలుగుచున్నది స్వదేశసంస్థానములందు ప్రస్తుతము గల పరిపాలనాపద్ధతులు పూర్తిగా మాన్యుచెందవలసిన యావశ్యకతనుగూర్చి నేను మీకు వివరముగ చెలువ పరిపరచులేదు.

భాష్యతాయుత్తరభుత్వము

ఇత్యదు సంస్థానములందుగల చెడుగులకు బోడ్రోలు టకు భాష్యతాయుత్తర పరిపాలనమును నెలకొల్పుటకై చర్యలు నూర్చును లేదు. ఇందుజలన బ్రిటీషుదొరతనమువారి యధికారము సంస్థానములపై క్రమేణా క్షీణించుటయేగాక సంస్థానములకు గల వివిధసంస్థానములపై క్రమేణా పెంపొందగల సంస్థానప్రజలకు భాష్యతాయుత్తర పరిపాలనము నొసగుటకు పరియోగములు వివిధములు గావించిరి.

గయకౌరుగారు నుడివిరి సంస్థాన ప్రజలు భాష్యతాయుత్తర పరిపాలనమున కర్హులగులేరన్నచో ఈత్యయెనరికి? దానిని సంస్థానాధీశులు గ్రహించుట ముఖ్యము. సంస్థానాధీశుల తరపున ముట్టాడుచు కల్లులుచోస్తా గారును, దాకరన్ బ్రూక్ విలియమ్సుగారును బ్రిటీషుఇండియాప్రజల భాష్యతాయుత్తర పరిపాలనము నొసగుటకు సంస్థానాధీశులెట్టి యాటంకమును గలుగజేయరని చెప్పిరి. అట్టికటిని అట్టి భాష్యతాయుత్తర పరిపాలనమునుసంస్థానాధీశులు మాత్రము తమ ప్రజలకు యొసంగగూడదు?

నెహ్రూనివేదిక

సంస్థాన ప్రజలయెడల బ్రిటీషు ఇండియాప్రజలెట్టి యభిప్రాయములను గలిగియున్నావో తొంచెను గమనింపవలెను. ఇటీవల నీవిషయమును గూర్చి నెహ్రూనివేదికలో నేమి చెప్పబడినో చూడుడు నెహ్రూనివేదిక యెంతయు తమమైనదైనను అందు ఈ ముఖ్యవిషయం కంచెనీవారిని స్వదేశసంస్థానములకును మధ్యగావించబడిన యుద్ధవిషయ సమ్మేయించుటకు నిశ్చయించుచున్నది దీని కలన సంస్థాన ప్రజలలో చాల నితత్వము జనించెను. ఈ నివేదిక సంస్థానముల సమస్యను సంతృప్తికరముగ కరిగించుట లేదు. నెహ్రూనివేదికయందు ఈ విషయమునగల తోపమును కలకత్తాకాంగ్రెసుసభవారు గుర్తించి సంస్థానములందు ప్రజలకు భాష్యతాయుత్తర ప్రభుత్వము నెలకొల్పుటకు సంస్థానప్రజలకు కాంగ్రెసువారు తోడ్పడుటకు పండిత చూపినందులకు మనము వారికెంతయు కృతజ్ఞులమైయుండవలెను.

సమాఖ్యపద్ధతి

సంస్థానములందు భాష్యతాయుత్తర పరిపాలనమును నెలకొల్పుచో కొన్ని కష్టతరములకు ప్రశ్నలుపడయింపవచ్చును. బ్రిటీషుఇండియాకును సంస్థానములకును అనేక పరిపాలనావిషయములందు తరస్పరసంబంధము కలుదు. అందరియొక్క మేమును సభివృద్ధిగాంచుటకును, అందరికి సమానముగ చెడుగులను నిర్మూలించుటకును, ఆర్థిక సంరక్షణముకొరకును, సమాఖ్యపద్ధతి కొన్ని దేశములందు అమలులో పెట్టబడినది. బ్రిటీషుఇండియా రాష్ట్రములకును, సంస్థానములకును మధ్య నిట్టి సమాఖ్య (ఫెడరేషను) పద్ధతిని నెలకొల్పుటయే యుత్తమము.

ముగింపు

ఈ సభవారు ముఖ్యముగ గమనించవలసిన విషయమును గూర్చి నేను పైని చెప్పిరిని మనకు ముఖ్యముగ గావలసినదే మన సంస్థానములందు భాష్యతాయుత్తర ప్రభుత్వమును నెలకొల్పబడుట, భారతదేశమున సమాఖ్యపరిపాలనా పద్ధతి నెలకొల్పబడుట ఈ రెండు విషయములగురించి నిరంతరము ఆందోళన పల్పబడుట కర్తవ్యము అని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు తమ యుపన్యాసమును ముగించినపిమ్మట సభాధ్యక్షులు తమ యుపన్యాసమును యీ క్రిందివిధముగ గావించిరి.

అధ్యక్షకోపన్యాసము

భారత సంస్కరణములకు సంబంధించిన, ప్రశ్నలు ప్రస్తుతము మారనమును, అతిముఖ్యమును అగు రంగమునందుండిరించినవి, ఆ ప్రశ్నలను పరిష్కరించుటతో తోడ్పడుటకును, సంస్థానప్రజల హక్కులను పరిరక్షించుటకును మనవిత్త దిశలు పూజితమైరివి.

బ్రిటీషుఇండియా ప్రజలు అధినివేశస్వాతంత్ర్యమునుగోరిపోరాడుచున్నాడు. ఈ విషయమున సంస్థానప్రజలు తమకు సాధ్యమైనచో బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలకు తోడ్పడవలెనుగాని వారిప్రయత్నములకు భంగకరముగ సంవరింప గూడదు. భారతదేశమునకు భాష్యతాయుత్తర ప్రభుత్వ సమస్యను కార్యక్రమగ పరిష్కరించుటకు సర్వసత్తుములవారును చేతులు కలుపవలెను. సంస్థాన ప్రజలకు కర్తవ్యము తమ కష్టవిషయములను గురించి తెలుసు

టయ్యేయినను భారత సంస్కరణముల క్రమమునుబట్టియే యని వారు గ్రహించవలెను

సంస్థాన ప్రజల తరపున ఇంగ్లండునకు గత వత్సరమున వంతెన రాజ్యభారమునుండి బట్టరు కమిటీనా రొక విజ్ఞాపనపత్రమును గైకొనిరిగాని రాజ్యభారమును కమిటీవారి యెదుట సాక్ష్యముపగుట కంగీకరింపరైరి భారతదేశ వైశాల్యమున నూటికి 40 వంతు వ్యతేత సంస్థానముల వైశాల్యముగలదు భారతదేశజనసంఖ్యలో నూటికి 20 వంతు సంస్థానముల జనసంఖ్యగలదు, కావున భారతదేశ భావిసంస్కరణము లెటులున్నను సంస్థాన ప్రజల సమస్య సంతృప్తి కరము గా పరిష్కరింపబడనిచో ఆ సంస్కరణములు కార్యతమైనట్టివిగను సంకల్పపీకరము లైనట్టివిగను పరిగణించబడజాలవు.

సైమన్ కమిషన్. బట్లరుకమిటీ

వదియేండ్లక్రిందట మాంటెగూగారు నిర్ణయించిన విధానము ననుసరించియే ఆకర్షణ వైససే భారతదేశ సంస్కరణముల విషయమున విచారణపట్టుటకు సైమన్ కమిషన్ నియమించబడినది. ఈ కమిషన్ యెడల భారతీయులు తమ ఆసంతృప్తిని పూర్తిగా తెలియజేయుచున్నారు. వారు విచారణయందు ఆసరించుచున్న మార్గములను పూర్తిగా నిరసించుచున్నారు.

బట్లరుకమిటీవారు ఒడంబడికపాటులను సంస్థానముల అధికారినికులను గురించి ముఖ్యముగ సంబంధము కలగజేసి కొనుచున్నట్లు కనుపడుచున్నది 7 కోట్ల ప్రజల షేరుమును గురించి వారేమియు విచారణ పట్టుటలేదు. ఈరెండుసంఘములును గూడ ఉచారభావరహితములై యున్నవి.

ప్రస్తుతసమస్యలు శాసన పక్షమువారికి సంబంధించినవై యున్నవి 1 బ్రిటీషు ప్రభుత్వము బ్రిటీషు ప్రజలు 2, బ్రిటీషు ఇండియాలో గల హైందవులు 3, సంస్థానాధీశులు 4, సంస్థాన ప్రజలు.

బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు ఇటీవల గావించిన ప్రకటనము అనుబట్టి మాడ వారీ ప్రస్తుతప్రభుత్వమునే సాధ్యమైనంతకాలము కొనసాగనిచ్చెదరని తెలియుచున్నది. సంస్థానాధీశులవైబరివాడ వారు భారతదేశపు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకు అందక తమ నిరంతరభాధికారమును కొనసాగజేటయునే ప్రయత్నించుచున్నారు. 1919 వంతసరమున బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలు కొన్ని సంస్కరణములను తమ యాందోళనకు ఫలితముగ సంపాదించిరి. వారిపుడు అధినేత స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నారు. ఒకసంస్థాన ప్రజలు కొరుచున్న దేవన తమ సంస్థానములందు నిరంతరభాధికారమును తొలగించి బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును నెలకొల్పి భావిభారత రాజ్యాంగ విధానమునందు తమకుతగినంత అధికారము నొసగవలయుననియే.

సంస్థానాధీశులు : వారినితి

మధ్యఇండియా నుండియు, ఉత్తర ఇండియానుండియు అనేకము ఇంగ్లండున కేగి బట్లరు కమిటీవారికిని, బహుళ ఇండియా కార్యదర్శికిని తమ యభిప్రాయములను తెలిపి భావి భారతదేశమున తమస్థానమునుగురించి కొన్ని వాగ్దానములను సంపాదించుటకు యత్నించుచున్నారు. కాని యీసంస్థానాధీశుల యభిప్రాయములను బట్లరుకమిటీవారుగాని బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారుగాని విని మన్నించినటులదోచదు.

ప్రస్తుతము సంస్థానముల వ్యవహారములు భారత ప్రభుత్వమువారి యాధీనమున నున్నవి. బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలు కొరుచున్న అధినేత స్వాతంత్ర్యము వారి కొనగబడుచో నవ్వుచు యీసంస్థానములు బ్రిటీషు ఇండియాను ప్రజలు పట్టణముగాగల యొక మంత్రాంగమునకు అోబడియుండవలసి వచ్చును. తమ దేశముల యధికారముననుండుట కిసంస్థానాధీశులకంతగ ఇష్టములేదు. అందుచేత వారు రాజప్రతినిధిగారి యధికారమునకును బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారి యధికారమునకును అోబడి యుండవలెనని కొరుచున్నారు.

బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలకు సంస్కరణము లొసగుటకు సంస్థానాధీశుల తలయను ఎట్టియొకటికూడ దెప్పయిండుటలేదు. కాని యీతలయను సంస్థానాధీశులు తమసంస్థానములందు ఎట్టి సంస్కరణములైనను గావించుటనుకొనలేదు

సంస్థానాధీశుల పథలో (చాంబర్ ఆఫ్ ప్రెస్) హైదరాబాదు, మైసూరుమున్నగు కొందరుసంస్థానాధీశులు పాల్గొనుటలేదు. కావున నీపథవా రేమిచెప్పినను సంస్థానాధీశుల పూర్ణముగ యభిప్రాయములని యెంచుటకు విలులేదు.

సంస్థానముల ప్రజలు

ఇటీవల కొంతకాలము నుండి బహోదా, హైదరాబాదు, మైసూరు, తిరువాన్కూరు, రాజపుత్రస్థాన సంస్థానములు, కలి

మెకారిక్ డీరింగ్ చట్టనూగా చెరుకు యంత్రములు 4103

చెరుకు ఉత్పత్తి అనుచు ప్రియదేవులను చిట్టనూగా యంత్రములు ఎక్కువ రసమును తీయుటయందును చిరకాలము బాగుగానిచ్చేయుటయందును మిగుల ఖ్యాతిగాంచియున్నవి. గంటకు 350 మోదలు 250 గాలనులు, రసముతీయగలుగునట్లు వివిధస్థితిలలో తయారైయున్నవి. ఎద్దులచేనైనను, పవర్ చేనైనను ఉపయోగించవచ్చును.

బో. బా. య. కలకత్తా కరాచి

VOLKART ENGINEERS

బెజవాడ తూర్పుగోదావరి జిల్లా

ఆర్. డి. ఎస్. వీ. డి. మ. ద. రా. ను.

వ్యవసాయమునకు వలయుచున్న మట్టి, యిల్లు స్థావర సంబంధియుండు, స

1929 ఆమృతాంజనముడిపోవారి 1929

అందమైన రంగుల క్యాలెండరు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన వేణుగోపాలు, రాధాకృష్ణ, మహాత్మాగాంధీ

తెలుగుచిత్రములు గలవి.

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0, 12-కి రూ 1-4-0, 100-కి రూ 9-12-0.

చిన్నపైజా

రాధాకృష్ణుడు, మహాత్మాగాంధీ, బాలసు బ్రహ్మణ్యం

క్యాలెండరు 1-కి 0-1-1, 12-కి రూ 0-8-0, 100-కి రూ. 3-8-0.

స్వాకింగు, పోస్టు బిర్దులు ప్రత్యేకము.

బొంబాయి - ఆమృతాంజనముడిపో - మ. ద. రా. ను.

యవార్ మున్నగుసంస్థానములలోగల ప్రజలు బట్లరు గారి అందు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును నెలకొల్పవలసిందిగా కోరుతుంటున్నాము. ఇట్లు వాదించేటటు నా యనమ్మకము. వీరికి సహాయము చేయుట కితరు లెవరైనా తమ దున వారు తమవ్యక్తిత్వే సాధారణమే, చందాను వసూలుచేసే అన్ని సంస్థానముల ప్రజలను ఏకమై తమనాయకుల ననుసరించి తమకొర్రెలు నెరవేరువరకును ఆందోళన పలుపవలయును.

వస్తులు చెల్లించుచున్న ప్రజలకు ఆ సమ్మెలను తమయభివృద్ధికార కేటబినియొగించవలెనో నిర్ణయించుటకు అధికారము గలదు. కొన్ని సంస్థానములందు ప్రజల లాభములను గుర్తించు ధనము ఖర్చుచేయుచున్నది. మరికొన్నిటియందు దుర్మార్గుల వ్యధికముగ చున్నది. ప్రస్తుత పరిపాలనాధికారి లాభకరములగు కార్యములను గావించుట కవకాశము చాల స్వల్పముగ నున్నది. తమ ప్రజలలో కొందరిని ఉన్నతాధికారులకొలతరిచుచేయుటకు సంస్థానాధీశుల కొరతగా బాధ్యతలను లోతరిచియుగలవారు దొరకుట కష్టముగను ఉన్నతాధికారులను విదేశములు నియమించుచున్నారు.

బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలు ప్రకాశరహితమును పొందినట్లు లెనో వారికేందును కష్టముగాని సంస్థాన ప్రజలకు ప్రముఖ బాధ్యతాయుతపరిపాలన ముల నొసగబడుటయో తెలియదు. ప్రతినమన ప్రతిభాగమునందును నిరంతరభాధికారము

అంతరంగియగుటకు వై. గ. ర. రి. చ. ఆఫ్ఫిస్టానము మున్నగు దేశములందు చూడ త్వరితగతినీ ప్రకాశరహితా వధకని అనుబంధిం చున్న అట్టితేనీ భారతదేశ ము ప్రజలయభివృద్ధికి లంగకరముగ ప్రభుత్వపద్ధతి క్రిందకుండి యిడుములు నడుచునో?

కొంత ఆలస్యము జరిగినను బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నెలకొల్పబగు కాలము తప్పక రాగలదు అట్టికాల మతిశీఘ్రమునకే రాగలదు ఏ సంస్థానాధీశులు తమ ప్రజల విద్యాభివృద్ధికి ఫాతికాభివృద్ధికి కాలాను సూచకగ తోడ్పడెదరే అట్టివారలనే ప్రజలు మనస్ఫూర్తిగ తమ పాలకులు యంగీకరించెదరు అట్టివారిస్థానమే మేముగ నుండులగా ప్రకటించుచు నెలకొల్పబడి యున్నది. ప్రజలను సంస్థానాధీశుల సంతకం చేయించుచుండు

బ్రిటీషు చిత్రకారిగాను, బ్రిటీషు క్యాలెండరు కలయధికారమును ఏదొక కాలమున సంస్థానాధీశులకు వాస్తవము సంస్థానాధీశుల కేంద్రముగాను నెలకొల్పి తమ రాజకీయం ను కొన్నిటిని విడిచి వారికి తమ ప్రజల కొరగ గాదుకే

సంస్థాన ప్రజలయెవల బ్రిటీషు ఇండియాను ప్రజల భావము

బ్రిటీషు ఇండియాను ప్రజల భావములు, కోరికలు

నెహ్రూ నివేదికయందు వివరించబడినది ఈ నివేదికయందు సమాఖ్యవద్దటి నెహ్రూ కమిటీవారు నూచించి యుండలేదు, దీనికి కారణము బ్రిటీషు ఇండియాను ప్రజల స్వతంత్రపాలనా ప్రక్రియ మరింత కీర్తితముగ చేయకుండనుటలే వారియందేదేము. ఇందులకు వారియందల మనము సానుభూతిని చూపవలసినదే. కాని వారు అధినివేతన స్వతంత్రపాలనమును పంపానియటకు చేయకుండనుటకు మన మేనూ ప్రమాణ ఆటంకము కలుగజేయకుండదు.

సంస్థానప్రజల కేమికావలయును?

జాగరికత ప్రపంచ మంతయును ప్రాంతినిధ్యము లేక తన్నులు విధించబడుచున్నది" అను నూత్రము నంగీకరించియు యున్నది. సంస్థాన ప్రజలు సంస్థానాధీశులకు తన్నులు చెల్లించుచున్నందున వారి వాలనమునందు కొంతయధికారమునుబట్టి వారును ఎన్ని ఒక రాజాగారి పరిపాలనమే యుండవలెనని అన్నచో అట్టి ప్రభువు ఇంగ్లాండులోనలే రాజానకు నిరంతరకాధికార ముండకూడదు. రాజా ప్రజాప్రతినిధివలె ననుసరించి పరిపాలించవలెను. భారతదేశ ప్రభుత్వమునకును సంస్థానప్రజలకు అనేకమార్గముల తన్నులను కట్టుచునే యున్నాడు. ఈ కారణమున సంస్థానప్రజలకు భారతదేశ ప్రభుత్వమున కొంత ప్రాతినిధ్య మువలెను. అందుచేత భారతదేశమున సమాఖ్యపరిపాలనా వ్యవస్థయే సరికొల్పబడుట అవసరమగుచున్నది.

భారతీయ జనసంఖ్యలో నూటికి 8 మంది మాత్రమే బడువు సేర్పినవారై యున్నారు. ఇప్పటి విద్యావిధానము యువయోగకారి కాదు. లాభకరముగు విద్యావిధానము ననుసరించి విద్యాభివృద్ధి జరుగవలెను. దేశమున ప్రజల విద్యుద్ధి చెందవలెను. ప్రజల యార్థికపరిస్థితు లభివృద్ధి చెందవలెను. బ్రిటీషు ఇండియాలోగాని సంస్థానములోగాని ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానమున ప్రజల యాశయములు సరిపెరచాలవు. కావున ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానము వూర్తిగ మార్పు చెందవలెను.

సంస్థానములందు బాధ్యతాయుత పరిపాలనము

సంస్థానములందు బాధ్యతాయుత పరిపాలనము సరికొల్పబడి సంస్థానాధీశులను ప్రజాప్రతినిధులుగా గలిపి పరిపాలించవలెను అందు కార్యనిర్వాహక కాభిధికారముక్రింద వ్యాపకము యుండకూడదు. ఈ రెండుకాభిధానముల తేర్చుకొని నుండవలెను ప్రజలను, ఆస్తులను సంరక్షించుటవలెను. సంఘములుగ చేరుటకు, పథకము జరుపుటకు ప్రజలకు హక్కులుండవలెను. రాజ్యాంగోత్తమునకు భంగము కలుగకూడదు. ప్రతికూట స్వేచ్ఛ యొసగబడవలెను విద్య, తరీకరములు, స్వతంత్రపాలనము తన్నుకు విషయములందు అభివృద్ధికరములగు కార్యములు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు హక్కుగ కేంద్రపాలనవలెను.

భారతదేశమున సమాఖ్యవద్దటి యుండవలెను

ప్రస్తుతము బ్రిటీషు ఇండియాను రాష్ట్రము లొక్కొక్క గవర్నరు అధికారమున నున్నది సంస్థానము లొక్కొక్క సంస్థానాధీశుని అధికారమున నున్నది. ఇవియున్నయును భారత ప్రభుత్వాధికారమునకు లోబడియున్నవి. అధినివేతన స్వతంత్రమునుగలదిన విద్యులు విక్రీయి క్రిందవలెను కేంద్రప్రభుత్వమునుబట్టి అత్యవశ్యకము అట్టితరీని వివిధరాష్ట్రములును, వివిధసంస్థానములును స్వేచ్ఛనుపొందియుండవలెను రాష్ట్రములును, సంస్థానములును సమాఖ్యతోచేరి కేంద్రప్రభుత్వాధికారమున నుండవలెను.

భావిరాజ్యాంగవిధానమున సంస్థానాధీశులస్థానము

బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వములేనది ఏదేశమైనను అభివృద్ధి గాంచసేరదని యెల్లరకును తెలిసినవిషయమే. ఆధునిక పరిపాలనాపద్ధతుల నవలంబించవలెనని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు సంస్థానాధీశులకు సహనాన్నికేరాని వారినట్లుచేయుటకు నిర్బంధించబడినది. బ్రిటీషు ఇండియాను ఎట్టి తరీపాలనము వొసగవలెనను నంతయు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి తెలియకుండుటయే దీనికి కారణము.

సంస్థానాధీశులలో ఒకరిరువురు తప్ప తదితరు లేనట్లును తమప్రజలకాజీయ, సాంఘిక, ఆర్థికాభివృద్ధి కలెకరమున తోడ్పడుచుండుటలేదు. దీనిలో ప్రజలకు పరిపాలనమున కొంతయధికారము వొసగుటకు అనేకము విముఖులుగ నున్నారు. అట్టివారు నిరంతరకాధికారముగ ప్రవర్తించుచున్నారే. వారు కార్యక్రమమును కొరవారే యుండవలె కాలానుసారముగ ప్రవర్తించవలెను సంస్థానాధీశులు తమ సంస్థానములందు బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును సరికొల్పి సమాఖ్యవద్దటిని జయతరచి, భారతదేశ ప్రభుత్వమునందు రాష్ట్రములతో

సౌత్ ఇండియన్ రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

1-4-1929 నుండి ఒక సంవత్సరము కడప లేక నర్సరాళ్లను నష్టయిచేయుటకు కంట్రాక్టు

1-4-1929 నుండి ఒక సంవత్సరము యీక్రింద వివరింపబడిన పైజాలలో కడప లేక నర్సరాళ్లను నష్టయి చేయుటకు పెండల్లు 6-2-1929 బుధవారం మధ్యాహ్నము మూడు గంటల లోపుగా ఏజంటుకు చేరునట్లు వంపవలెను.

ల. అం. ల. అం. లం. మందము

1. 3'-0" X 2'-0" X 2"
2. 3'-0" X 1'-6" X 2"
3. 3'-0" X 1'-11" X 2"
4. 3'-0" X 0'-9" X 2"
5. 2'-6" X 2'-0" X 2"
6. 2'-6" X 1'-6" X 2"
7. 2'-0" X 2'-0" X 2"
8. 3'-0" X 1'-0" X 2"
9. 2'-0" X 1'-0" X 2"

షరా:-1 1/2" దశనరిగల రాళ్లను పై పైజాలలో కావలయును.

2. అవసరమైన వింతను సజ్జితము కానందున ఎంతెంత కావలయునో తెలుపలేదు

3. పెండరు ఫారమును, కంట్రాక్టుపద్ధతులు వ్రాయబడిన అగ్రిమెంటును, కావలసిన రాళ్ల యొక్క వివరములున్నూ సౌత్ ఇండియన్ రైల్వే కంపెనీ చీఫ్ ఇంజనీయరుగారికి తిరుచనాపల్లి రు 2-0-0 లు పంపి తెప్పించుకొనవలెను. ఆ పెండు రూపాయలును తిరిగి యియబడవు.

4. కంపెనీవారి అచ్చువేసిన ఫారములో వ్రాసిపంపిన పెండరు తప్ప మతేవిధముగానైన ఏజంటుకు పంపబడిన పెండరు చెల్లదు. ఏ పెండరునైనను కారణము తెలుపకయే నిరాకరించుటకును, త్రిప్పివేయుటకును, అంగీకరించుటకును గల హక్కు ఏజంటుకే చెందియున్నది

తిరుచనాపల్లి

7-1-1929

నెహ్రూనివేదిక ఆంధ్రానువాదము

ఇప్పుడే వెలువడినది

ఇట్టి యాత్రను రాజకీయ గ్రంథ విదివరలో వెలువడియుండలేదు. రాజ్యాంగవిధానమును తెలిసికొనకొరు ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను.

శైలి సులభము

కొలది ప్రతులుమాత్రమే మిగిలియున్నవి.

వలయువారు వెల 1-0-0 మాత్రమే తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

సమానముగు అధికారమును స స్థానములకును గలగజేయుటకు బూనికొనవలెను సమయానుకూలముగ సంస్థానాధీశులు సంపరిచినచో వారు వారిప్రజలకొరవనునకును, కృతజ్ఞతకును పాత్రులగుదురు అంతియేగాక బ్రిటీషురాష్ట్రములు కొలది వత్సరములలో స్వేచ్ఛను పొందగలవు. అప్పుడు సంస్థానప్రజలు మాత్రము నిరంతరకాధికారమునకు లోబడి సంస్కృతినికొని యూరకుండవలరు.

బ్రిటీషువారి కీర్తవ్యము

భారతదేశాధీశులను సరికొల్పటకు దీగము ఇంకను బ్రిటీషువారి హస్తము లంబి యున్నది. వారు పెంటనే భారతదేశమునకు బాధ్యతాయుత పరిపాలనము వొసగవలెను. లేకన్నచో బ్రిటీషువారికిని భారతీయులకును మధ్య మైత్రిచేసిపోయి విశోధభావములు జలకదును గుడకు ఇంగ్లాండుదేశము భారతదేశమున విలిటరీ ప్రభుత్వమును సరికొల్పవలసరము గూడ సంభవించగలదు బ్రిటీషువారు దేశకాలపరిస్థితులను గమనించి భారతదేశమున బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును సరికొల్పటమే వారి కీర్తవ్యము.

ప్రచారము

బ్రిటీషు ఇండియాను ప్రజలవలె సంస్థానముల ప్రజలను మేల్కొనిరి. వారియందును ప్రజాభిమానమును భావమంతయును చెను. కాని వివిధసంస్థానముల ప్రజలకులిన బలయుతమును వొక కేంద్రపాలన సేర్పరచి సమత్వముపొందునను ప్రచారమునలిన యాందోళనము గావించుచున్నచో ఎట్టి ఫలితము కలుగలేదు.

ముగింపు

సంస్థాన ప్రజలు సేదు కనుల తెరచిరి. భారతదేశమునకు సమాఖ్యప్రభుత్వ ముండవలయుననియు, సంస్థానములందు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ ముండవలయు యు వారు కోరుచున్నారే. బ్రిటీషు ఇండియాను ప్రజలు మనయెడల తగినంత క్రద్ధ పహింపకాలనములకు వారిని మనము నిందింపగూడదు. సంస్థానాధీశులు తమప్రజలయంగీకారము, సమ్మతిని బడయక కావ్యతముగ నిరంతరకాధికారముగ పరిపాలించగలమును ఉద్దేశమును మాత్రము వీడి తమ ప్రజలకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము వొసగవలెను.

వాయిదాల వెంబడిని స్వపరిపాలన మొసగబడునన్న మాటల కర్తవ్యములేదు. ఈ కర్తవ్య ప్రస్తుతకాలమునకు వసికరాదు. కీరమంతయును నొక్కసారిగ అభివృద్ధిచెందవలెను. కాని ఒక్కొక్క యంగ మొక్కొక్క సారి అభివృద్ధిగాంచవలయు ననుట చో సాధ్యమైనదము. ఆధునికభావములను కొంతకాలమునవరకు ప్రజలలో వ్యాపింతుండ నణచివేయడం వలెనుగాని యెల్లకాలము నట్లుచేయుటకు సాధ్యమేదదు. అందుచేత సంస్థానాధీశులు ఆధునికపద్ధతుల ననుసరించి తమస్థానములందు బాధ్యతాయుత పరిపాలనను సరికొల్పవలెను. అట్టిపరిపాలనము సరికొల్పి సంస్థానము లభివృద్ధిగాంచుటకు సంస్థానప్రజలు తోడ్పడుటయేవారి కీర్తవ్యము.

నా సత్యాన్వేషణము

మహాత్మానిస్వయచరిత్ర

5 వ భాగము. 38-వ ప్రకరణము

కాంగ్రెసులో ప్రథమ ప్రవేశము

అమృతపర కాంగ్రెసులో నేను తీర్మాన మపటాకించినంతమాత్రమున కాంగ్రెసులో నిజమైన నా ప్రవేశకాల ము దియించి నేను భావించను. దానికి పూర్వము జరిగిన కాంగ్రెసు సభలలో కొన్నిటికిగూడ నేను వెళ్లియుంటిని. అది కేవలము సంవత్సరమున ఒకసారి కాంగ్రెసువల్ల నావిశ్వాసమును వెల్లడించుటకు వెళ్లుటయేయగును. అప్పుడు నిరూపకముగా నా కెట్టిపనియైనను విధింపబడియుండలేదు. నేనెట్టిదానినపుడు కోరనులేదు.

అమృతపరకు నేను వెళ్లినప్పుడు కాంగ్రెసుకు లాభకరమైనట్టియు నా భావములకు సరిపడునట్టియు విషయములు గూడచాల కొద్దిగా కలవని నేను గ్రహించగలిగితిని. పంజాబు విచారణలో నేను చేసినవనికి లోకమాన్యతలకు, దేశబంధుదాకు, వండిత మోతీలాలు నె హ్రూ గార్లు మున్నగు నాయకులు చాల సంతసింపించిరి. నేను నడివంత గ్రహించగలిగితిని. విషయనిర్ణయసభకు తీర్మానములను సిద్ధపరచుటకు జరపునట్టి యిష్టాగోష్ఠివలకు గూడ వారు నన్ను పిలుచుచుండిరి. నాయకుల సంప్రదర్శనమును బడయగలిగినవారిని, యెవరిసహాయము యానాయకుల కవసరమగునో అట్టివారినిమాత్రమే యిట్టిసభలకు నాయకులొచ్చేనించుచుండిరి. అనాపూర్వమున నాకుగూడ నప్రతిభుదావభలకు రాగలుగుచుండును.

(1) జలియన్ వాలాబాగు హత్యల స్మారకచిహ్నము, (2) కాంగ్రెసు నిబంధనలను సవరించుట-యీ రెండును నాకు ముఖ్యముగా కనబడెను. జలియన్ వాలా స్మారకచిహ్నమునగూర్చి కాంగ్రెసు మహాసభలో సభికోత్సాహముతో నోకతీర్మాన ముమోహింపబడెను. దానికి అయిదు లక్షల రూపాయలను సమకూర్చుటని యుండెను. బ్రెస్టిలను నియమించుటలో నన్నుగూడ నోక బ్రెస్టిగా నియమించిరి. దేశసేవకు ధనము వర్తించుటలో వండిత మోతీలాలు యాచకసార్యభాముడను కీర్తి ఆయనకవివరకే లభించెను. కాని యీవిషయమున ఆయనకు నేనంతగా తీసిపోనని నే నెఱుగుదును. ఈవిషయమున నాకు గల సామర్థ్యమును దక్షిణాఫ్రికాలో నే నేను గ్రహించగలిగితిని. భారత దేశమునందలి సంస్థానాధిపతులనుండి లక్షలక్షల డిగ్రా విరాళములను బడయగలుగుటలో మాలవ్యాగారికి గల నితరులను సమర్థులకై నాకులేమిగాని జలియన్ వాలాబాగు నిధికి సంస్థానాధిపతుల సహాయము నపేక్షింప నవసరములేదని గూడ నే నెఱుగుదును. ఈ రీతిగా ఈ నిధికి ధనమును సమకూర్చుటలో ముఖ్యముగా భారతంతయును నేనెఱుగినట్లు నా ప్రాసనీ వడినది. బొంబాయి నగరములోని ఉచారభావులగు హారులు చాల హెచ్చుమొత్తములనే యిచ్చిరి. అందులను నిపుడు యీ నిధికి చాల ధనము బాంకిలో నిలువయున్నది. ఆ ధనమును పరిశ్రమ గావించుటకు హిందువులకై క్రమము మహమ్మదీయులకై క్రమము సిక్కులకై క్రమముగూడ నచట మిలితమైనవి. గాన నచట నెట్టి స్మారకచిహ్నమును నిర్మించిన సరిగా నుండును అను ప్రశ్నయే యిప్పుడు కలిగియున్నది. ఇప్పు డియూనుమతములవారికిని స్త్రీపూర్వా మేమియును కనబడుటలేదు. కరస్పర విరోధములే ప్రభలుగా నున్నట్లు కనబడుచున్నవి గాన యీ స్మారకనిధి ద్రవ్యము నెటుల వినియోగింపవలెనో యేమియును తెలియకుండ నున్నది.

భావములను కొద్ది పదములలో చక్కగా వెల్లడింపగలనేర్పు చిరకాలానుభవమునబట్టి నాకుకలిగినది. దీనిని కాంగ్రెసు నాయకులు గ్రహించగలిగిరి. వెనుక గోక్షేగారు సిద్ధపరచిన కాంగ్రెసు నిబంధనలే అప్పటివరకును అయిదులోనుండెను. కాంగ్రెసు వర్గములు పని చేయుట కాధారముగానుండుటకు కొద్ది నిబంధనల గోక్షేగారు వ్రాసిరి, దానిని వ్రాయుటకు సంబంధించిన చక్కని చరిత్రను గోక్షేగారే నా కెరిగింది. కృమముగ కాంగ్రెసుపని చాల అధికమగుచుండుటకే వెనుకటి నిబంధన తిరుగు చాలకుండ నున్నవను విషయము వందలకు గ్రహించియు యుండిరి. తృతి సంవత్సరమున కాంగ్రెసు మహాసభలో నిబంధనలనుగూర్చిన విషయము చర్చయిచుచునే యుండెను. అప్పుడు సంవత్సరమున లోకసారి కాంగ్రెసు మహాసభలు జరుగుటకప్పు ముఖ్యకాలములో కలగు నావశ్యకతలనుబట్టి పనిచేయుట కెట్టి సంఘములను నియమింపబడియుండలేదు. అప్పటి నిబంధనల ప్రకారము ముగ్గురు కార్యదర్శులనుండవలెనని యున్నదిగాని వారిలో నొక్కడమాత్రమే

యథార్థముగా పనిచేయుచుండిరి. అరెడైనను తనకాలము నంతకు కాంగ్రెసుపనికి వినియోగించుటలేదు కాంగ్రెసు కార్యాలయమును వరి కీలిండుట, ముందు జనగవలసిన పనిని గూర్చి యోచించుట, వెనుక కాంగ్రెసువారు స్వీకరించిన బాధ్యతలను ఆవశ్యకతన సరికేర్చుట, మున్నగు పనుల నన్నిటిని అపహరముడగు కార్యదర్శి యొంటిగా కలుల నెరవేర్చుటలను, ఆ సంవత్సరము సమస్తముగూర్చి చాల వర్ష జరుగ గలదని అంచనను భావించుచు నే యుండిరి. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులసంఖ్య చాల పెరిగిపోయినది. ఆ సభలలో ముఖ్య విషయములనుగూర్చి సరిగా చర్చించుటకు పిలువకుండ నున్నది. కావున దీనిని ముఖ్యముగా సరింపవలెనని అందఱును కోరుచునేయుండిరి. అప్పుడున్న నాయకులలో లోకమాన్య తిలకు, దేశబంధు దానుగార్ల కీర్తికిని వలు కలది చాల హెచ్చుగా నుండెదగాన నిబంధనలను ప్రాయశః కెట్టి సంఘమున వారిద్దరును నేనును యుండవలెనని నేను కోరితినిగాని వారిద్దరికిని తీరుబడి లేకుండుటచే తమకు విశ్వసనీయులగువారిని యొకరిని వారు నియమింపవలెననియు ఆ సంఘమున మొత్తము ముగ్గురే యుండవలెననియు నేను కోరితిని. ఈనూచనను లోకమాన్యయును దేశబంధుయునుగూడ సంగీకరించిరి. లోక మాన్య యుక్తియు త కల్గురు గారిని దేశ బంధుడు శ్రీయుత బి. బి. నేనుగూడవారిని తమ ప్రతినిధులుగా నియమించిరి. మేము ముగ్గురమున ఒకసారియైనను కలియు పిలువకపోయినదిగాని పుత్తరములవ్వారా అభిప్రాయములను తుదకర్చుకొనుచునేయుంటిమి. నివేదిక మామగ్గురవేతన యొక గ్రీష్ముగా నామోదింపబడెను. ఆ నివేదికను కొంత ఉత్కర్షతోనే నేనుచదివితిని. దానిని పూర్తిగా మనము కొనసాగింపగలిగినచో అంతమాత్రముననే స్వరాజ్యము రాగలదని నాకు గట్టి నమ్మకము కలదు. ఈ బాధ్యతను వినియోగించుటననే నాకు కాంగ్రెసులో యథార్థమును ప్రవేశము కలిగినది.

(ఎంగ్లయుండియా 8-1-29.)

ఇండియను విక్టోరియలు

ఎడ్యుకేషను

ట్రెన్సు ఆఫ్ ఇండియా ప్రెసు, బొంబాయి

ఈనూతనాంగ్ల సచిత్రిమాసకత్తిక మొదటిసంచిక యీ జనవరి నెలలో నె వెలువడినది. కృతజ్ఞతతో సందుకొంటిమి, దీని మాదిరి సంచికనుగూర్చి డిసెంబరు నెలలో నె పత్రికలో వ్రాసిన యున్నాము. విశిష్టసంచిక నెల ఒక రూపాయి. పోస్టేజీ 0.3-6 మొత్తములు 1.2-6 ఒక సంవత్సరముకు పోస్టేజీ సహా రు 18.8-0 సాలువందా నోకైసారి చెల్లించినచో పత్రికనెలయును సంచికలకు చంబాదాదలు పోస్టేజీని చెల్లించ నక్కరలేదు ఇది మిక్కిల పెద్దనైజాగలపత్రిక. కాగితములు చాల అందమైనవి (అగ్ల పేకర్సు) (1) మొదటిపేజీలో పడమటికనుములలో ద్యూత్సునోను అనబడునోక ముఖ్యభాగము సహజముగా చిత్రింపబడెను. (2) మధ్యరాష్ట్రాంతలందు చుక్క అను పర్వత ప్రదేశమునందలి జలపాతము, (3) అష్ట నుస్థానమునకును భారతదేశమునకును ప్రధానమార్గమున కెబరుకనును, (4) బెలూచి స్థానమున లోద్దాయిలోడులోడున్న వాలనాగ్ల నాకనును, (5) కాశ్మీరమునందలి మర్రి-శ్రీవగరమార్గము, (6) నేపాలరాజధానియగు కాట్మాండూనగరము, (7) బర్మాలోకట్టబడుచున్న యొక పుతెన. (8) గంగానది పుట్టివలసిన గంగోత్రి, (9) కెల్టూనగరము మరవాడుకొండలు, (10) తాజునుపాలు, (11) సయూక్త రాష్ట్రములలోని మహారీపట్టణము, (12) సింహళమున నెయం టు క్లెయరు జలపాతము, (13) బొంబాయికి 80 మైళ్ల దూరమునందున్న మాధేసు అను పర్వతస్థానము, (14) తిరువాన్కూరు సంస్థానమునందలి దేవీకోలము- పర్వతములు, (15) శ్రీనైజాముగారి రాజధానియగు హైదరాబాదు నగరమునకు చేరుమున్న మాతలీపట్ట, (16) ఉదకముండలములోని ముత్రసిద్ధిమగు సకలవిధ వృక్షాదామును (హొటాని కలు గార్డెన్సు) (17) శ్రీ శివాదీ మహారాజ కట్టించిన లోహపుటకొల విజాపూర్ణకొల, (18) బిటెలు భారతదేశములు కలియునట్టి స్థానమును ఎవరెస్టు అగ్రము, (19) సింహళమున రబ్బరును తీయుట, (20) భారతదేశవలము, నూచీపరము, (21) సింహళము కొబ్బరిచివులు, (22) బర్మాలో వాదప న్యాని ఈ 22 చిత్రములును యీ సంచికలో చక్కగా చిత్రింపబడినవి. క్రతిచిత్రమునకును దిగువ దానిచిత్ర సంగ్రహముగా అంగమున వినింపబడెను. పేజీలొక చిత్రముగలను. లోకమున్న 20 పేజీలమీద కనిపిం చిత్రములను పైపేజీమీ నోకచిత్రమును ముద్రింపబడెను. నెలయునాకు పైని రెండుకలదని అ.దేనుకు || వాయనరెన.

భయంకరమైన యగ్నిమా

ముఖము, చేతులు, శరీరమంతట వ్రాకినది.

బాంబక్ వల్ల నయమైనది.

చర్మవ్యాధులతో ఎట్టి చికిత్సచేతన పోవాలని వ్యాధుల మీద సహితము బాంబక్ తనకు ఆసామాన్యప్రజ్ఞ గలదని నిరూపించుకొనగలదు. మెసర్స్. ఇ. మానర్ ఆఫ్ (బ్రిడ్ స్ట్రీట్, లీడ్స్, ఇంగ్లాండు ఆఫీసుకే చెందిన ప్రామాణికులగు మిస్టర్ డబ్ల్యూ. బారండ్ కమీషనరుగారియెదుట యిట్టి వ్రాతములక మైన నేటు మెంటునిచ్చిరి.

మొట్టమొదట మోచేలిమీద చిన్న దద్దుర్లు ఏర్పడినవి. ఇవియు ఎట్లనై, మంటిపుట్టి, యగ్నిమా మప్పులుగా మారి తదుపరి చేతులు, ముఖము కిందంతట వ్రాకి అటులనే శరీరమంతట వ్రాకిపోయెను.

ఈ వ్యక్తి కాకావలెను యితరులు చూడకుండనుండుటకు, కాండేటిలను కట్టితిని. కనుగుటకా పిలువెను. ఇంటిపనులు చూచుటకు పిలువలేదు. 22 సంలెల బాధపడితిని. ఆయందులు యీమందులు వ్రాడితిని. లాభము కనుపించలేదు. చివరకు బాంబక్ నుపయోగింప నిశ్చయపరచుకొంటిని. ఇటువంటి సంగతి యే పత్రికయందు చదివియున్నది. రాత్రి ఉదయం బాంబక్ చే కొత్తపట్టివేసితిని. అందుమూలమున మంట తగ్గిపోయి, చర్మము నకు చల్లదనము చేకూర్చెను. అనువృత్తి అర్పియు సోయినంత వరకు బాంబక్ నే ఉపయోగించితిని. చివరకు నూతనచర్మము చేకూరెను.

అసాధారణములైన అయూర్వేదము లిందు చేకబట్లెను. ఇంతుక్రోవు శ్రమిక చేతన, యగ్నిమా, పుండ్లు, గాయములు, రగములు, తామర, తీటగట్టి, నరుకుడు, కాల్పులు మానున, మందు లంగళ్ల న్నిటియందును బాంబక్ అమృతమును.

బాక్సు 1-8 రు 1-0-0. ఫామిలీనైజా రు 2-4-0.

ఏ జెంటిల్:—మెసర్స్ దాదా అందు కో.,

చై నాబబాద, మద్రాసు.

ZAMBUK

మద్రాసు అందు నదరక మరాట్టా

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు కంపెనీ)

నోటీసు

116

తిరుత్తణి కృత్రికా ఉత్సవము

20-1-1929

పై ఉత్సవమును సందర్శించుటకు మద్రాసునుండి పోవు ప్రయాణికుల సౌకర్యముకొరకు మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషనులో సాయంత్రం 5 గం 44 నిలెక బయలుదేరి రాత్రి 7 గం 80 తకు అక్కోగము చేరు అక్కోగము ప్యాసెంజరు 19-1-29 కనివార మీ క్రింద వివరింపబడిన ట్రైనింగుల ప్రకారము నడచుట కేర్పాటు చేయబడినది.

రాత్రి 80. ని.

అక్కోగమునుండి బయలుదేరుట 7-40

తిరుత్తణి చేరుట 8-0

20-1-29, ని తిరుగి వచ్చుటకు 18 నెంబరు ప్యాసెం

జరు తిరుత్తణి నుండి మద్రాసుకు యీక్రింద తెలిపిన కాలపరిమితి ప్రకారము నడచును.

ఉదయం

తిరుత్తణినుండి బయలుదేరుట 7-20

అక్కోగము చేరుట 7-40

ఉదయం

అక్కోగమునుండి బయలుదేరుట 7-50

మద్రాసు చేరుట 9-45

తా మ ర తై ల ము

డబ్బీ 1-8 0-6-0. 12-8 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన పురుగులవలన పరమమీదగాని, వెల్లడకల లతోగాని, లోబర్మములతోగాని, గొళ్లలోగాని పుట్టువచ్చును. అమృతాంజనం దిపో. బొంబాయి - మద్రాసు.

జమీన్దార్ల సమాజము

చతుర్థ శతాబ్దమునా అర్జును గు శ్రీ
శేనుమెచ్చ పెద్దిరాజు, బి. ఏ. బి. ఎల్. గారి
యొనగ్రాసము.

అంతర్వేదికాంతం 28 శత బర 1928

సోదరత్వ శ్రీయంబు !

ప్రస్తుతము సకలంధ శతాబ్దమునా గాఢ యావద్భారత
జేతనముగల సమస్త జాతులను తమతమ యభివృద్ధిని గూర్చి
యంతా చాత్రములు అడిగితిమి. యోజించుచున్నవి. కొన్ని జా
తులు ముందడుగు జేచుచున్నవి. కొన్ని గమ్యస్థానమున జేరు
నపాయమును గానక వలె త్రోవలు వట్టుచున్నవి. కొన్ని య
దగిపోవుచున్నవి. అయినను యిది యన్నియు ఒకేయొద్దే
లో బయలుదేరినవి. వాని వృద్ధిక్షయములు ఆయా సంఘముల
యందు కంటే సంఘములకుల కార్యదీక్షపయ సెక్కుడుగ
సాధారణము యందును, కొందరు జాత్యభిమానము కూడదనియు
విశ్వజనసౌభ్రాతృత్వ ముండవలయు ననియు జెప్పారు. జా
త్యభిమానము జాత్యభిమానమున కెన్నడును అలంకము కానేరదు.
శరీరము యొక్క ప్రత్యంగమును బలవంతముగా ప్రకాశింపజేయు
ను జిన్నకృషి శరీరము సర్వాంగసౌభ్రాతృత్వము గలిగియుండును.
ప్రతి సంఘమును చేరికది వృద్ధి గాంచినపుడు ఫలపుష్ప సమర్థి
తముగ సావాజులు గల ప్రజలను దేశము విరాజిల్లగల
దు. అట్లే స్వర్ణములు గానమునందెల్లు సమర్థితములగు యం
డునో నివిధజాతులను ఒక దేశమునందెల్లు విశ్వత గాంచ
గలవు.

స్వభాత్యభిమానము నెరిగినవాడే విశ్వజనసౌ
భ్రాతృత్వమును బయలుగట్టుటకు నర్హుడు గాగలడు. అజాతజనసౌ
భ్రాతృత్వమునందలి యానందసమును గ్రోలగలడు. ఉద్దేశములతో
స్వల్పభేదము లన్నను సర్వసంఘములను ప్రత్యేకాభివృద్ధిలో
దేశాస్పృహను జోయిచున్నది. గమ్యస్థానమును జేరులోపల
అంతరాయములు పెక్కులు కలుగుచుండును. వానిని సరకుచే
యక కార్యసాధనము చేయుటయే పునకారము.

కార్యముల సాధించుటలో అజాతజనములు కలుగుచుం
డును. వాని దైవోపాయముగా నెరిగి కొన కార్యదీక్ష విధు
నకుండుటయే పాపము.

ఘనకార్యములెన్నియు ఒక్కనియెల్ల నెంతవలె కావు
ననే "సంఘేక క్రి" అని సాక్షాత్కరిగినినది. మన రాజపుత్ర
సమాజముయొక్క ఆశయ విధియే.

ఏ సంఘము వృద్ధికాంచునో నన్ను సాంఘిక జ్ఞానము
ప్రధానము కలయ్యవలయును. అభివృద్ధియు బడయుటకు విద్య
యే సాధనము. విద్యను నేర్చుకొని సమస్త ప్రజలను సమాజము
విద్యుక్తము చేయుట ప్రధానము.

జ్ఞానమును బ్రాణమునందును గాగింపవలెనని మన
మన విశ్వరూపమునందును మనము.

తన జ్ఞానమును దెలిసికొన్నప్పుడు గాని జ్ఞానమార్గము
గానరాదు. జ్ఞానపుష్ప జ్ఞాన సంపాదనకై గోరెల్లయుండు
ను. అనగా మానవజాతియందును జాత్రులయందు అవి యివి
యనలేని సాధన జంగమాత్మకమును సమస్త ప్రపంచముయొక్క
యొరికియు దెలిసికొని జాను తెలిసికొన్న వానిని అసభి
పూర్వముగా కలుంబయినవారు - కుటుంబమునందే సంఘమున
కును - సంఘమునందే జేతనమునకు వినియోగించుటయే జ్ఞానము
యొక్క ధర్మము.

అట్టి జ్ఞానము బడయుటకు విద్య కారణముగలదే. దేశ
మునందు విద్యరూపి సంఘముగాని - సంఘమునందు విద్యరూపి
కుటుంబముగాని కుటుంబమునందు విద్యరూపి శ్రీ గాని పురు
షుగాని ఉండరాదు. అట్టి మోక్షమును బడయుటకే మన
సంఘమును సోదరసంఘములను చేసేయెచున్నది.

ఇట్టి కోర్కెతో ప్రారంభించబడిన మన సంఘము
సత్కారాభివృద్ధి గాంచవలయు నన్నచో,

సా జన్మమునకు మానవసేవయే పరమాధి అని, బడ
కంకలులయిన యాజకులకు సాయము గావలయునన్నరు.

యాజకులు తలపెట్టిన కార్యమునకు విఘాతము కలుగునని
యే శాస్త్రమును వాకొనుటలేదు. యాజకు లుత్సాహవంతులు.
వారు నడుమకట్టిన గాని యేపనియు సఫలీకృతము గాదు.
నిరంతరదీక్షతో యాజకుల స్వరూపసార్వభౌమమునకు శ్రీరకొన
వలయును. యాజకుల యుత్సాహమునకు ఉద్యోగమునకును
ధనికులు తోడ్పాటు చూపవలయును.

అక్షి దేశభిమత సతిచంచలమునందే. యశము అన
స్థిరమునందే. ధనమునకు ఫలములు దత్తపుత్రములు (ఒకని
దయ్యట తాననుభవించుట.)

యోజనము స్వసంఘమునకై పాటుపడునపుడు గాని
ధనికులు స్వసంఘమునకు ధన మొసంగునపుడుగాని నిష్కామ
ప్రయోజన సేవ ధర్మములను నెరవేర్చుకొనవలయును. ప్రతి
పురుషుడును ఎంతో.

"విశ్వసందకడు నీ పెండుకు జన్మించితి" అని ప్రశ్నిం
చినపుడు "నీను ఉద్యోగముకొరకు అనగా పరిచేసి ఏరుక

సంఘము యుగము తీర్చుటకు అని సమాధాన మిచ్చుటకు సంసి
ధుడంటి యుండవలెను."

నడక, మేములు, వృక్షములు, ప్రతిఫలము వచే
క్షింపకయే ఎల్లు జీవసంఘములను పరుల కొనసంఘమునో
యోజే మానవులు (వృక్షవృక్షారవిప్యవచే స్వలాభములను
గోరక స్వరూపముల ననుసరించి స్వస్వర్థముల నెరవేర్చుకొన
వలయును.

ఉత్సాహవంతులు చేయవలసిన కార్యములు అనంతము
లు. ఎవరో యొకరు సంఘమునకై పాటుపడుచున్నారని గవా
మనలేమని యూరకొనక ప్రతిపురుషుడును యధాశక్తిని
పాటుపడవలయును.

ఎంతమంది కృషిచేయుచున్నను ఇంకను బహుళ కార్య
ములు మిగిలియే యుండును.

సంఘాభివృద్ధికై పాటుపడు సాయకులు యవతులు
ను అంతకువృద్ధిగలిగి వనిచేయవలయును.

ఏవారైనను చేయవలసినను అంతకువృద్ధిగ బనిచేసినగా
ని జయము గలుగదు.

జనసామర్థ్యమునను ఉపకారకముగ కార్యము చేయు
టయే యా తమము.

తనచే చేయవలసినకార్యము అనందము సాధించును.
ఆయానందయే బ్రహ్మము.

సంఘమునకై గాని దేశమునకై గాని పాటుపడునపుడు
కష్టములు గుఱుములు, దుఃఖములు, భూమి, తిరస్కారములు
కలుగకమానవు. మానవుడు తానొకకార్యమును చేయుటకును
దే తానుచేయబోవు పనినిగూర్చి విమర్శతో ఏకాంతముగా
యోచించుకొనవలయును.

ఘనకార్యములన్నియు ఏకాంతమునందే యొనర్చబడు
చుండును. సువార్డుల ఏకాంతవాసములోని రహస్యవిధియే.

ప్రపంచమునందున్న ప్రతిజీవయు అనందమును, నమ్మ
కమును, కలషియే యుండుటచే నేనచేయవారు తమ్ముతాము
నమ్మకవో అది బహుజన సమ్మతమై ఆశీర్వాద మార్గదర్శక
ము కాగలదు.

కార్యకరులగువారు సరళస్వభావములై నప్రకృతి మె
లంగుచుండవలయును

ప్రేమవాది? ఎన్నడును వైరముకలుగదు. కాని కార్య
సాధకులగు యానకులు విశేషాభివృద్ధి మూలచతుర్మూర్తి కలిగి
విరమింప, పశులను సమరసభావముతో గాంచి పాటుపడవ
లయును.

సంఘమునకై కాదు, ఏకాంతమునకై నను పాటుపడునపు
డు అశీరులు అనేక ప్రశ్నలు వేయుచుండురు. వాని కన్నిటి
కి ఉచితరీతిని ఉత్తరము లొసంగుచుండవలయును. అతీతము
లగు వానిని విడువవలయును.

క్లిష్టములగు సమస్య లర్థములుగానవుడు ఉదాసీనత
వహించుటకంటే నుత్సాహము తేలి.

ఇట్టికార్యకర్తతో ఓడకతో నుచేయుచున్నను నడుము న
డుము తాను బోవుచున్నవారి కంటకావృతములు వలసధముల
యైన కష్టములు కలుగుచుండును.

చిత్తశుద్ధివనినది తనకై తనకు దెలియనేరదు.

చందనము అరుగదీసినకొలదియు తన పరిమిలవారిని
వెదజల్లునట్లు సుజనులు కష్టములచేతనే కృతాంత కాంచు
రు. ప్రతి యజమానుడు ముజుని కొకగుణపాతము నేర్చుచుం
డును.

క్రికరణకుడిగ మానవుడుచేయు కార్యములకు విఘ్నము
లు పొడవైనను అది యతనిదోషము కాదు. ఆతడు శిష్టుడు
గాడు.

విశ్వకర్మాగమే ప్రధానముగాని తలపెట్టి ఘనకార్యము
లు చేయునపుడు ఇదివిశేషముల ననుసరించి అల్పరంభము ల
యినను విశువక చేసినచో అదియే జేయకములును కార్యసా
ధకములును గాగలవు.

సాస్త్రముకంటే పరకారము మామూలమయినది.

పరోపకారమునందులయే పరమార్థము. అదియే సం
తోషవాదము. అన్యములు అకాశ్యములు. పరోపకారము
తాను పరోపకారము చేయుచున్నాననియు తన్ను ఎల్లరు
మెచ్చుకొనవలయుననియు నెన్నడును తలంపరాదు.

ఎంతటి ఘనకార్య మొనర్చినవారను తనకృత్యముల
లోని గుణములను గ్రహించరాదు. అట్లు గణించుట కళంకము.
అట్టి పారపాటు కలగకుండుటకై పెద్దలగు పండితుల సరిత్రల
సాదర్యములుగా దీసికొనవలయును.

ప్రతిక్రియ జన్మముచేతనే జ్ఞానముకలిగియున్నను
సందేహుల సాహచర్యమున విశేషజ్ఞానము నెలవర్చుకొనవలయును.
వానిచే ఆత్మకథనము కలుగును. ఆత్మకథనముచే
జిట్టి కార్యమైనను సాధింపవచ్చును. ఆత్మకథనము కలుగు
టకు మహాత్ములయొక నుజుభర కలిగియుండవలయును. అప్పు
డు మానసికత త్తము తెలియగలను.

స్వమానసికత త్తము దెలిసికొన్నవాడే మానవు డనబర
గును. మానవుడు మానసికత త్తము నెపుడు తెలిసికొననో
అపుడే అపారముగ ఆలోచనశక్తి జన్మించి తాను ఎందులకు
పాటుపడుచున్నాడో ఎరిగికొని స్వసంఘముయొక్క మోక్ష
మునకు కారకడగును.

నిష్కల్మషమును సాలోచనశక్తి కలిగియుండుటకంటే
మోక్షసాధన మేల కలదు?

మానవజీవము మారేందుమాత్రమే పరిమితికలది. అందు
పగము నిద్రచేతను తక్కినపగము బాల్యకామారయావన వా
గ్యకావ్యలచేతను గడచిపోవుచున్నది. ఇట్టి నిరసకాళమును
అత్యల్పమును అగు జీవితమును సార్వకముచేసికొనవలయునన్నచో
సంఘమునకు తాను నేనచేయుటకంటే సర్వమార్గము లేదు.

కార్యకరులను సర్వత్ర మార్గములే. కార్యవనరములే
కల్పనలు. అసల్పములుగా గలగజేయును. కావున మానవుడు
కార్యకరణమునకు చూచుకొనవలయును.

కార్యకరణములయందు మనస్సాక్షిని గమనించవలయు
ను. దానిని ద్రోసిపుచ్చినచో పర్యవృత్తుడగును.

ఏకని నయినను తడకదీక్షతో చేయవలయును. పురుషు
డెన్నడును నిర్వాహకుడుకాగూడదు. మానవునిజీవిత మత్య
ల్పమైనదగుటచే త్తమైనను వ్యర్థముగా బోసినచక పదా
పాటుపడుచుండవలయును.

కాలమును లక్ష్యము చేయనివానిని కాలముగూడ లక్ష్య
ముచేయదు. కావున పురుషుడు తాను బూనినకార్యము
ఫలించునచక శ్రమపడుచుండవలయును.

ఎడతెగక కష్టపడినచో జయము తప్పక కలిగితిరును.
సంఘమునకే సంఘాభిమానులైరు విశేషించి పాటుపడవల
యును. చేసినపనికింటే చేయవలసినపనియే యెక్కువగాగలదు.
కార్యకరులను అనంతముగ కాలము గలదు. కార్యకాశ్యమునకు
కాలమే లేదు.

ఏదో కొంత నెరవేరినవిషయము గట్టికై మని నువు
ప్రసి జెందరాదు. త్రొక్కములయందును మానవుడుదక్కనే
ప్రాణియు విశ్రాంతిని గోరదు.

ధనికుడు, ధనములేనివాడు, ప్రాజ్ఞుడు, సామరుడు ప్రతి
వాడను సంఘమునకై పాటుపడవలయును. వారివారి కక్తిసాను
ర్యములను కార్యగతులే తెలుపుచుండును.

అట్లు స్వనిధిని నెరవేర్చుటతో ప్రతివాడు తానుచేయు
పని కొలదియైనను స్వబుద్ధిచే దానికి వన్నె లేవలయును.

స్వస్వనిధిని తెలిసికొనుటయే జ్ఞానముయొక్క పరిణతి
యై యున్నది.

కార్యోత్సాహమును వించినభాగ్యము లేదు.

ప్రతికార్యము మానసికముగా బయలుదేరును. ఆలోచ
నలు కార్యరూపములను దాల్చును. కార్యములు అలవాటును
గలిగించును. అలవాటులు అభ్యాసములను నేర్చును. ఆ అభ్యా
సములు ప్రారబభావనలు అగును. సదాశోచనములు మోక్ష
సాధనములు. దురాశోచనములు పతనకారణములు. కావున
వ్యర్థముగా కాలమును వెళ్లబుచ్చక కార్యకారులు కండని
సోదరత్వ శ్రీయంబుల మోహించుచున్నాను.

ఇన్ని వాళ్లు ధోరక కుడిచి కూర్చుండి ఇవ్వదు అకస్మిక
మోగా సంఘసేవయే మొదలైనచో వారును లేచుచుం
డని కొందరు సత్యాయుధులు కావచ్చును. అది పారపాటు.
అవలే చేయవలసినదంటే సాలస్యముగానైన చేయు
ట శ్రేయోదాయకము కాదా?

జనసామర్థ్యముచే నెరవేర్చగిన ఉత్కృష్టకార్యము
లొకరిద్దరితో కొనసాగునది కావు. అత్యధికసంఖ్యాకులు నుం
దునకు రావలయును.

నెమ్మదిగను నిలకడగను పడిమంది కలిసి చేయకార్య
ములే నెరవేరును. రాణిమను. అత్యల్పజంతువులగు చిమలు
తా విషయమున గురకర్మము నహింసగలవు.

అట్టివాడు గలిగించి దానికై పగవక కార్యరంగమునకు
దిగవలయును. బోయినకాలము తిరుగరాదు. కాన త్తమైన
నను వ్యర్థముచేయక ప్రతిక్రియసాధకుడు ఏదో యొకవిధ
ముగ సంఘముయొక్క ఋణమును దీర్చి యత్నింపవలయును.
మాతృ ఋణము తీర్చుటలో గట్టి కష్టములయినను నెదుర్కొన
వలయును.

మానవుడు కష్టములకు స్వాగతమొసంగవలయును. మను
జుని కృత్యము సోదరప్రారాధన మార్గముగాక శరీరసాఖ్యజన
కమును మానసోల్లాసకరమునై యున్నది.

వరులకై వినియోగపడని వానిజీవితము వ్యర్థము. వాని
యాలోచనలు ఎండ మావులు. వాని తేలివి
తేటలు నిర్జీవములు. ప్రతివాడును స్వవాంఛితములే
నమ్మియుండును. దానికి మించి యజ్ఞానము
మరయొకటి కలదా?

ప్రతివాడును తాను పురుషుడనై మెలినందులకు ఏ
యొక్క పురుషుని కష్టమును తగ్గించుటకు జలసము సల్పినను ఆ
యొడి యహవరకుభిసాధనము కాగలదు. మానవజీవితము
లోని పరమార్థ మెంతకంటే సమీకలదు?

మార్గలేజన్మ ఎల్లు సమాజప్రభావంతమో యుక్తే
మానవజీవితమును ప్రకాశక గలిగి యుండవలయునన్నచో, మా
నవుడు స్వస్వములో (తన బుద్ధి జ్ఞానము, ధనము, మొదలగు
వానితో) ఏకాంతయైనను దేశాభ్యుదయమునకు వినియోగప
ర్చులెను. అప్పుడతడు తనప్రవర్తనచేతనే పనుజాలమునం దా
జీవిత్యము ఎల్లు ఉత్తమస్థానము సాక్రమించుచున్నదో తాను
ను అగ్రస్థానము సాక్రమింపగలడు.

ఒక డొకకార్యము నొనర్చుటకు వంకరలు మాపువారు పెక్కురుండుండురు. వారి నెన్నడును కార్యరంగమునకు దిగు వారు లక్ష్యము చేయరాదు.

సంతోషించువారి సంఖ్యకంటె ఏడువారిసంఖ్య హెచ్చు. నిద్రపోవువారికంటె మేల్కొలువవారి సంఖ్య అల్పము. తేలికమున విత్తువారికంటె ఘన ముఖభంగిమ వారిసంఖ్య తక్కువ. ఉద్యోగి (పని చేయువాడు) అల్పసంఖ్యకులలోనే చేరవలయును. మునుజుడు తా నొకని నాజ్ఞాపించుటకంటె ఒకని యజ్ఞకు తాను లోబడియుండుట యన్నివిధముల శ్రేయస్కరము. కనుక సంఘసేవకంటె నుత్తమమైనది లేదు.

ఇతరుల యభివృద్ధి కోరువాడే స్వాభివృద్ధి గోరువాడగుటచే మనస్సును సర్వకాల సర్వావస్థలయందును సంఘభ్యుదయమునే కోరి పాటుపడవలయునని మరల చెప్పవలసినవాడ నైతిని.

గుంటూరు

అక్టోబరు నెలకు నీ కేసు

జనవరి 15:—అక్టోబరు నెలకు సాంబయ్య, వీరాస్వామి, బసవయ్య అను కమ్మవారు తెలగవత్తులలో శేరిన రామిగిడి నాగయ్య యనువారిని 25-8-28 తేదీన హత్య గా విచారణ చేరమనె రేవల్ల మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి ఇం. పి. కోర్టు 802 నెంబర్ క్రింద హత్యగావించిన నేరమునకు నెవనన్న విచారణకు బంపగా జిల్లా సెషన్సు జడ్జి పి. వాల్మీకీగారు వి. సి. యస్. క్రిందటివార మంతయును విచారణ పరిపి నేడు తీర్పు జెప్పరు. 1, 8 మద్యములకు యావజ్జీవ ద్వీపాంతర వాస మును నిధించి 2 వ మద్యముని దోపిడీ యను విషయమై సంశయము వచ్చుటచేత వదిలివేసిరి. 1, 8 మద్యములకు హత్య నితో పోరాటము సలుపవచ్చుటచేత మరణశిక్ష విధింపక ద్వీపాంతరశిక్ష విధించుచుంటి మని న్యాయమూర్తులు నుడివరి.

ప్రాసెక్యూషన్ గారు పెట్టిన కేసు వివరము లేవనగా, 1 వ మద్యము 25-8-28 తేదీ ఉదయము 9 గంటలప్పుడు తెలగలివారిలో మునులో తన యింటిదాపులో నున్న కొట్లో పోయి విస్తరాకొనకొని లెటికివచ్చుచుండగా హత్యకు అడుగుపెట్టెను. మొదటబుకొని, అనంత కొట్టి పోలి. ఇప్పుడెక్కడికి పోతావురా? అనగా, ఉభయములను కొట్టికొనుచు రానిచెట్టునద్రుకు రాగా, ఇంతలో రెండుమూడు మద్యములకు వచ్చిరియ్యి, రెండవమద్యము తట్టుకొనిగా 1, 8 మద్యములకు పొడిచి చంపిరియ్యి దెలుపబడెను. ఇంతే గాక యీకేసులో తెలగలి సలుపజేస్తే బయటకు వచ్చుచు కోబడిన మరణవాజుగొలుగు గలరు. అం దీ విషయము తెలుపబడెనుగాని హత్యకు రామనందరయ్య వద్ద కూర్చొని యుండగా రెండవమద్యము తట్టుకొనిననియు 1, 8 మద్యములకు పొడిచి చంపిరియ్యి దెలుపబడెను. ప్రాసెక్యూషన్ గారు తరఫున దాదాపు 17 వందల సాక్షులు విచారించబడిరి. అందరుగూడ హత్యకారణము నట్లే నిర్ణయించిరి. మద్యములలో నొకటనవాడి కొట్టలో వాజుగొలుగు నిచ్చుచు తాను హత్యగావించలేదనియు తాను కొట్టోనుంచి వచ్చునరేక హత్యకు తట్టుకొని రాని చెట్టువద్ద కీడ్చుకొనివచ్చి వడేసి వైసెక్కి కత్తితో నెడనుచేతిపై పొడిచెననియు, అంతలో శేలితో కత్తిని తాను లాగుకొని పిల్చుపై నిటునటు పొడిచితి ననియు ఆలాగుకొనటలోనే కుడి చేతి చిటికెనక్రేలు తెగిననియు, కుడిభుజముపై పొడుచుకొనెననియు చెప్పెను. ఈ గావములన్నియు జూపబడి దాక్కర చే చికిత్సగూడ గావించబడినటుల నిరూపింపబడెను. రెండు మూడు మద్యములు ఆహార్యజరిగినపు డచట నసలే తేమనివా గుర్తులను నిచ్చిరి. మద్యములపత్రమున నల్లు చెరుగురు సాక్షులు విచారించబడిరి. అందరును 1-వ మద్యముకిని హత్యకును గలిగిన కలహమునుగూర్చియు తెలగవత్తులలోకాదాలగూర్చియు చెప్పిరి. 2, 8 మద్యములకు గుంపులోకాడలేదని చెప్పిరి. 1-వ మద్యము ఆత్మరక్షణకై యాహార్యగావించెననియు నిర్దోషియనియు వాదించబడెను. అనెనర్లు, మద్యములు నిర్దోషులని చెప్పిరి. మద్యములపత్రమున జి. డి. సామ్యూలుగారు హాజరైరి. వచ్చిన ప్రాసెక్యూటరు కే. యం. కృష్ణారావుగారు ప్రభుత్వ పక్షమున వాదించిరి.

ఆంధ్రకర్మాగారము కేసు

ఆంధ్ర కర్మాగారము కేసులో నిజవరలో వెజవాడ జాయింటు మేజిస్ట్రేటు విచారించి 1, 8 మద్యములకు యం. పి. యస్. నరసింహారావుగారినిన్ని చేసె వరదరాజంగారిని నాతనిన్ని వదిలివేయుచు 2 వ మద్యముయందు యం. జి. రాజుగారిని ఇం. పి. కోర్టు 409, 467, 471 నెక్సనల క్రింద నెవనన్న విచారణకు బంపిరి. నేడు ఆవిచారణ జిల్లా జడ్జి వాల్మీకీగారు యెదుట ప్రారంభింపబడెను. విచారణ సమీక్షాస్వామిద్రోహ మునేరము. 409 నెక్సనక్రింద మాత్రము జరుగుచున్నది. ఈ రాజుగా రిప్పుడు అసాములో పారిశ్రామిక కళాకాలాధికారిగా ప్రభుత్వ సేవలో 400 రూపాయల జీతమును పొందుచున్నటుల చెలియుచున్నది.

(ఒకవిలేఖరి)

మంచి బహుమానము నేర్చుకొనుట అనునది గొప్ప నేర్పరితనము

వెండివస్తువులను గలిగియుండుట గొప్ప హోదాకు తగియుండును. మా వెండివస్తువు లన్నియు, మంచి పనివారలచే న్వచ్చమై మెండితో తయారొనర్పబడినవి. పనితనమునందును డిజైనులందును వాటికే మించినవి లేవు. ఒకమారు షరీటీంచి కన్నుల కందుగ గావించుకొనుడు.

4353

నూరాజ్ మల్ లల్లాబాయ్ అందు కో.

313, యస్సనేడు, మద్రాసు.

బంగారు వెండి వస్తువులు తయారొనర్చువారు.

సిటీ ప్రాగ్రెసివ్ ఫండు లిమిటెడ్

19, వల్లభ అగ్రహారం, తిరువల్లిశ్వరస్ పేట, తిరువల్లి క్షే.డి, మద్రాసు.

ఆభరణముల మీదను, ఆస్తుల మీదను, ఆస్తు లివ్వబడును. ఫిక్సుడు డిపోజిట్లు అంగీకరించ బడును. ఒక సంవత్సరము డిపోజిట్లకు నూటికి రు 7½ చొప్పున వడ్డీ యిచ్చబడును. చాలకాలము డిపోజిట్లకు ప్రత్యేక వడ్డీ లేదు మాసమున కొకతూరి వడ్డీ యిచ్చబడును. కూరి ప్రాంచి ప్రత్యేకమున కింకను గడుపున్నది.

54

(By order) కె. వి. అయ్యర్, క్లెరికర్.

కలకత్తా కాంగ్రెసు తీర్మానములు

మద్రాసు నాయకుల హెచ్చరిక

తిరువల్లి క్షే.డి తీరమున బహిరంగనభ

మద్రాసు మహాజనసభ, మద్రాసు మండల కాంగ్రెసు కమిటీల యాజమాన్యమున నిన్న సాయంత్రము తిరువల్లి క్షే.డి సమావేశమైన నొక బహిరంగ సభ జరిగెను. ఎన్. సత్యమూర్తిగారు ప్రధానతీర్మానమును తీర్మానించెను. ఒ. కందస్వామిచెట్టిగారు ప్రధానతీర్మానమును తీర్మానించెను.

ఎన్. సత్యమూర్తిగారు

ఎన్. సత్యమూర్తిగారు ప్రధానతీర్మానమును తీర్మానించెను. ఒ. కందస్వామిచెట్టిగారు ప్రధానతీర్మానమును తీర్మానించెను. ఒ. కందస్వామిచెట్టిగారు ప్రధానతీర్మానమును తీర్మానించెను.

కలకత్తా కాంగ్రెసువారు గావించిన తీర్మానములలో ఉఖ్యమైనతీర్మానము నెహ్రూనిజేషిక సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యములకు సంబంధించియున్నది. దీనిని గురించి అనేకులనేకవిధముల విమర్శించియున్నాము. కలకత్తా కాంగ్రెసు మద్రాసు కాంగ్రెసు యొక్క సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యతీర్మానము నామోజుచేసి, స్వాతంత్ర్యమున (బ్రిటిషువారి సంబంధము తొలగిపోవుట యొక్క యర్థము, దీనికేరొక అర్థము కన్పించుటకు విలులేదు. కలకత్తా కాంగ్రెసులో స్వాతంత్ర్యమును మాటకు యీ అర్థము లుంచే నంగీకరింపబడెను. దాని విశేషముగారు ఆ తీర్మానమునందు స్వాతంత్ర్యమును మాట తొలగించవలెనని యొక సవరణ నుప పొందిరి. విశేషముగారు సవరణ కాంగ్రెసుసభలో నుపపాదించిరి. ఆసభలో మూడువేలమంది ప్రతినిధులుకలరు. కాని విశేషముగారు సవరణ ముగ్గురుమాత్రమే ఆమోదించిరి. స్వాతంత్ర్యమును గూర్చియే ప్రచారము సలుపవలెనని కాంగ్రెసు తీర్మానించెను. నెహ్రూనిజేషిక సమస్యించి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు యీ సంవత్సరాంతములోపున భారతదేశమునకు అధినితే స్వాతంత్ర్యము సమస్యచొ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము మాటయే ముగసని కొందరు సందేహించిరి. అట్టి అధినితే స్వాతంత్ర్యమును బ్రిటిషువారిచ్చినను కాంగ్రెసువారు మాత్రము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ప్రచారమును కట్టిపెట్టెకాలరు. కాంగ్రెసు యొక్క దైనను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముకొరకే తన శక్తిసంకేతమును వినియోగించును. నెహ్రూనిజేషికలోగల సిఫార్సులు రాజకీయ సాంఘిక సమస్యలు పరిష్కరించుటకు చాల యుపయోగకరములని కాంగ్రెసుసభ యంగీకరించెను. 1929 డిసెంబరు 21 తేదీలోగా నెహ్రూనిజేషిక సమస్యించి అధినితే స్వాతంత్ర్యము సమస్యబడినచొ కాంగ్రెసువారు తమ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును సంతమాత్రమును మార్చుకొనట కవసరముండదు. ఈ సంవత్సరాంతములోగా బ్రిటిషు వారు నెహ్రూనిజేషిక ప్రకారము అధినితే స్వాతంత్ర్యము నొపగుట కంగీకరింపచొ దౌర్జన్యరహిత సహాయరకరణోద్యమమును పన్నుల నిరాకరణమునుగూర్చి కాంగ్రెసువారు ప్రభోధము సల్పెదరు.

నెహ్రూనిజేషికయొక్క యత్నములతో హిందూమతమును మైత్రిని కలగజేయుటలోనే గలదు. ఈ విషయమున నెహ్రూనిజేషికలోని సిఫార్సులు మహమ్మదీయులలో పధికసంఖ్యాకుల అంగీకరించిరి. కాని కొందరికను ఆ సిఫార్సులతో సంశయ పునొందకలగుటకాదు. హిందూ మతమును మైత్రిని కలగజేయుటకు మద్రాసు కాంగ్రెసు తీర్మానమే

శ్రేష్ఠతముగ నున్నదని నేనభిప్రాయపడుచున్నాను. ముందు సంవత్సరమున ప్రారంభింపబడు సహాయరకరణోద్యమము నకు వివిధ సంఘములయధ్యక్ష నైకములను నుడుగుల మిక్కిలి యావశ్యకము. మున్నపాన నిషేధమునుగూర్చి మరల తీవ్రమున ప్రచారము సలుపవలెను.

భిక్షువులు భరించవలెననియు, ఆ భిక్షువులకు మిక్కిలి ప్రాధాన్యము మొనగవలెననియు, (బ్రిటిషు వస్తువులకు బహిష్కరించవలెననియు, నేను కోరుచున్నాను. పిల్లనంతకుట్టుకు (బ్రిటిషు వస్తువులకు బహిష్కరించవలెనని మద్రాసు వర్తకలస ప్రత్యేకముగ నేను కోరుచున్నాను. అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు మన మెల్లరును తీవ్రమున ప్రయత్నములు గావించవలెను.

ఈ కలకత్తా కాంగ్రెసు ప్రాంతీయ సభలో మద్రాసు గూర్చి స్వాతంత్ర్యమును గూర్చించుచొ మహాత్మా జి. డి. నెహ్రూ విన చెప్పవచ్చును. అదియే మన ఆఖ్యాయ్యోగ్యతగూర్చి ముగ చరిణిమించి మనకు స్వాతంత్ర్యమును చేపూర్వకముగా అని సత్యమూర్తిగారు వివరించిరి.

ఒ. కందస్వామిచెట్టిగారు

ఒ. కందస్వామిచెట్టిగారు కలకత్తా కాంగ్రెసు రాజీ తీర్మానముయొక్క చరిత్రమును విపులముగ దెలిపి భారతీయులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే యావశ్యమనియు, (బ్రిటిషు వారు అధినితే స్వాతంత్ర్యమును గాని, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునుగాని యొసగరనియు, కాంగ్రెసువారు నైకము చేడకుండ అధినితే స్వాతంత్ర్యము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును కొనమెట్టులని యంగీకరించుటచే నయ్యు, కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన కార్యక్రమమును ప్రజలు కొనసాగి జేసినగాని ప్రయోజనముండదనియు నుడివరి.

సి. భక్తవత్సలరావుగారు

కార్యములందుగాని కేవలమువ్యాపకములందు అభివృద్ధిని గనుపఱచినచొ నిగుమంతయు ప్రయోజనము కలుగదనియు, తమజన్మస్వాతంత్ర్యమును స్వరాజ్యమును సంపాదించుటలో తనవిధిని నిర్వహించుటలో నేరావృత్తిమునకును మద్రాసు గూర్చిగాని వెనుకబడియుండదని నేను విశ్వసించుచున్నానని యును నాయుడుగారు పలికిరి.

పిమ్మట డి. కేశవరావుగారు ముద్దురంగ మొదలియగు గారు నుపసంగించిరి.

సత్యమూర్తిగారు సభకు ముగించుచు, ప్రస్తుతికాసన సభకాలము మరే రెండేండ్లకాలమువరకు పొడిగించబడునని గొప్పవందలి కలదనియు, అట్టికార్యమును ప్రజల్లెరు ఖండించి యెన్నికలు యీ సంవత్సరము జరుగునట్లు చేయవలెననియు, నై మను కమిషను మహాగ్రామ విమర్శనము (హిస్టోరీ ఆఫ్ గ్రామములు) జరుగవలెననియు, జరుగునట్లు, నై మను, తాను నెవను సంఘము, మహాగ్రామములను, నై మను, నై యుండి తనకే వినవలెన లోక బహిష్కరణమును తీర్చుటచే ననియు నుడివరి.

తరువరి సభ ముగిసెను.

Insolvency of C. P. Rangaswamy Ayyangar.

A dividend is intended to be declared in the above matter. Those who have not proved their claims before the Official Assignee will have to do so on or before the 31st day of January 1929. If not, they will be excluded from the participation of the said dividend.

High Court Madras, 15-1-29. F. H. WILSON, Official Assignee.

శ్రీమత సత్సమార్తి గాఢీలు ప్రకటింపబడుచున్నది:-
భారతి గీతములపై విశేషము తొలగింపబడినందుకు మద్రాసు
కావనపభవ, తమిళ రాష్ట్రవాసులను, దేశమందలి యితర
ప్రాంతములొనన్న, తమిళ అభివాసులను, నే నభినందించుచు
న్నాను. ఇట్టి స్వల్ప వివరములతో గూడ
మన మందర మొక్కటిగా నిలిచియుండుచో
మనకోర్కె యిడిగి తప్పదనుటకు యదియొక దృష్టాంతమును
మన్ని. ఈదృష్టాంతమును మనము మరచకుండుముగాక. ఈ
వివరమున బర్మా, మద్రాసు, ప్రభుత్వముల ఆశ్రమచర్య
యని రుజువుపడునట్లుగా భారతిగీతములను యింకను
జేలకొలదిగా కొని, గీతములప్రచురణ కర్తలకును భారతికట్టు
బయిపాలికిని తమిళసాహిత్యలందరును తమయభిమానమును జూపి
చుచుండుచు. భారతిగీతములు కాశ్యోతముగా జీవించియుండుచుగాక.
అదేమతం.

కలకత్తా కాంగ్రెసు 1928

కాంగ్రెసు మహాసభ దృశ్యములు

ఎక్జిబిషన్:—హిందూదేశపు భీమాకంపెనీలవాడు (ఇన్సూరెన్సు) వరుసగా చక్కనిభవనములను నిర్మాణముచేసి ఆయాకంపెనీల అభివృద్ధి తెలుపుకాగితములను భీమా వల్ల కలిగే లాభములను తెలుపు కాగితములను బొమ్మలను అందించెడిది. (శ. సు.)

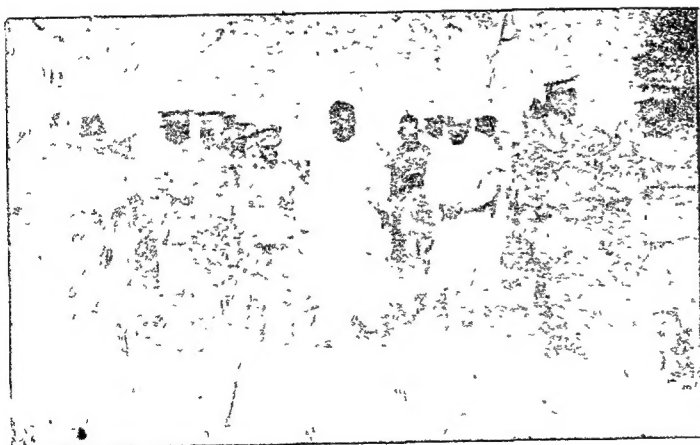
ఎక్జిబిషన్—నగరమున ఖాదీనుకాణములన్నిటిని నొక చోట వలయాకారముగ నిర్మించి మధ్యగా మహాత్మాగాంధీ గారి శిలావిగ్రహము నిర్మించి చుట్టుకొటన్నపెట్టి, రాత్నము నలంకరించెడిది. (శ. సు.)

కాంగ్రెసు పెంజాబు నిర్మించిన ఆవరణలోనికి వెళ్లుటకు నిర్మించిన ముఖద్వారము. కాంగ్రెసు జరుగుబోవునమయమునకు ముందుగానే జనము లోనికి వచ్చుచుండుట. (శ. సు.)

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సభ్యులు హాలు మీటింగు వేళకు విషయనిర్ణయరథ తొందరగా లోనికి పోవుచున్నారు. (శ. సు.)

కలకత్తా కాంగ్రెసు సభకు పండిత నెహ్రూ, సేనుగుప్త మున్నగు నాయకులు వెడలుట, సుబాసుబోసుగారు సేనాధిపతి దుస్తులలో నున్నారు. (వి. ఎన్. ఎ.)

“ది ఇండియన్ జయంట్”

ప్రొఫెసర్ లక్ష్మీనారాయణ నాయుడుగారు

ప్రొఫెసర్ రామమూర్తి శాయుడుగారు, ప్రొఫెసర్ లక్ష్మీనారాయణ శాయుడుగారు, గురువు శిష్యు లిద్దరు డిశంబరు 25వ తేదీన ఆత్ ఇండియా ఫీజర్ కల్చర్ కాన్ఫరెన్సు కు కలకత్తాకు విచ్చేసి కాంగ్రెసు ఎక్జిబిషన్ వారు ప్రొఫెసరు గారిని కోరినందున, ఎక్జిబిషన్ పెండాలుగా డిశంబరు 29వ తేదీ మొదలు 31 వ తేదీవరకు గురువు శిష్యులు వారల భీమజల ముఠ చూపించుచు, మధ్యమధ్య ఇతిరలవలన అనేక విచిత్ర మైన నర్కనువచనములను ప్రజల ముందుకు తెచ్చిరి. సదరు ప్ర దర్శనములకు వచ్చిన ఆదాయము ఎక్జి బిషనుకు బహుమాన ము పంపిరి. ప్రొఫెసరు లక్ష్మీనారాయణ శాయుడుగారు వ్యా

యామబల ప్రదర్శనములలో ఇండియాలో నెవరైనను వచ్చి వారు చేయు వచనము అధమవత్తును ఒకటి రెండువచనముచేసిన యెడల 500 రూపాయలు బహుమాన యిచ్చెదనని ప్రచురింప చేసి యుండిరి.

ప్రొఫెసరు కె. డి. సీత్ గారునూ, ప్రొఫెసరు బాసంత బెన్జి గారునూ కలకత్తా నగరములో ప్రొఫెసర్ శాయుడు గారి చాత్రానికి పర్యటించి 31 వ తేదీ జనవరి కాంపిలేషను ఏర్పాటుచేసిరి. గాని పై బెంగాలియువకులు కాంపిలేషనుకు నిలుచునట్లు కనబడనందున ప్రొఫెసరు రామమూర్తిగారు 7 వ తేదీ జనవరి విజయనగరం వెళ్లి శారు. ప్రొఫెసరు లక్ష్మీనారాయణ శాయుడుగారు కొలది దినములలో కలకత్తా విడుచు చున్నట్లు తెలియుచున్నది.

(పురవాసి)

యమునా అభయంకరు కన్య

డా॥ అభయంకరుగారికుమార్తె, సూరతు యువ జనసభయందు బైసిక్యుల్ట్రోక్కుట, గానము, వ్యాస రచనలయందు ప్రథమబహుమతిని బడయుటయే కాక ఛాంపియనుమిపు మెడలు పొందెను.

కాంగ్రెసు కార్యక్రమము

శ్రీమద్భూమి

కాంగ్రెసుసభ్యు లికమీద కాంగ్రెసు కార్యక్రమముపైననే తమ దృష్టిని నిగూడించి దానిని సఫలపరచుట యనవలయును. కాంగ్రెసు తీర్మానము స్పష్టముగ నున్నది. వేరేరేరు అర్థములను చెలుపుట కెట్టి అవకాశము లేదు. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యాదర్శమును కాంగ్రెసుసభ బలపరచుచు, నైహూవిధానము నామోదించెను. సంవత్సరములోపల, ఈ విధానమును ఇంగ్లండు లంగ్ కరింపనియెడల, అసహాయకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు నిశ్చయించెను. ఈలోపల, దేశము నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహింపవలయు నని, కోరబడెను. దీనివలన ప్రజలకు స్వరాజ్యసంపాదనశక్తి లభించును. ఇంగ్లండు స్వరాజ్యమున కంగీకరింపనిచోగూడ దానిని బడయుటకు ప్రజలకు సామర్థ్యములవడును. అందుచే ఇంకను చర్యలతో కాలము గడపక, కాంగ్రెసుసభ్యులు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకై యానచ్చుకొని వినియోగించుట యవసరము. గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము కేవల రాజీతీర్మానము గాదు అయ్యది బలహీనమునకు గుర్తుగాదు. మహాత్ముడు దేశపతాకమును క్రిందికి దింపలేదు. అందుకు మారుగ, చేయదగిన కార్యక్రమమును నిరూపించెను. నిన్నటి బీచినభలో భక్తవత్సలనాయుడు గారు గోరినటుల, కార్యక్షేత్రయందు ప్రజలు అభివృద్ధిని గనుపరుపవలయును గాని, వేదికలపై నుపన్యాసముల నిచ్చుటలో గాదు. సిద్ధాంతప్రతిపాదనమునందును గాదు. హేతువాదమున నితుండడు.

దీనిని కార్యరూపము దాల్చుకొనినపుడే, నిజమగు ప్రయోజన ముండును. కాంగ్రెసు మహాసభ ఇంగ్లండు కంత్వసంఘేతమును పంచెనని చెప్పవచ్చును. ఏడాదిగడుపు నిచ్చుటవలన కాంగ్రెసుపై ప్రచండభాద్యత నిలిచి యున్నది. ఈ ఏడాదిలో దేశము తగిన శక్తిని సంపాదించనిచో, అంత్యసంఘేతము అర్థవిరహిత మగును. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ తగ్గిపోవును. కాంగ్రెసు తీర్మానము సాధారణతీర్మానము గాదు. కాంగ్రెసుసభ్యులను కార్యక్షేత్రపరులు గండని ఎచ్చరించుచున్నది. ఇట్టి ఎచ్చరికను సఫలపరచుటకు, కాంగ్రెసుసభ్యులు వివాదములను కట్టిపెట్టవలయును. స్వల్పభేదములను గోరంతల కొండంతల జేయు స్వభావమును విడనాడవలయును. అందరును కలసి పాటుబడుమార్గము నవలంబింపవలయును. ఇతరపక్షములతో కాంగ్రెసు కెట్టి తగాదా యుండజాలదు. నైహూ రిపోర్టును మితవాదసభ యామోదించియుండెను. దీని కొరకై ప్రచారము నలుపుటకు మితవాదనాయకులు నిశ్చ

యించిరి. అట్టితరీ, మితవాదనాయకులతోగాని, డాక్టరు బిసెంటుగారితోగాని, కాంగ్రెసుసభ్యుల కెట్టి సంఘర్షణము గలుగజాలదు. వీ రెల్లరును కలసి పనిచేయగలిగినంతవరకు నటుల బనిచేయవచ్చును. సైమనుకమిషను బహిష్కార విజయమునకు వీరెల్లరును తోడ్పడవచ్చును. నైహూ విధాన విషయమున ఏకీభావముతో పాటుబడవచ్చును. కాంగ్రెసుసభ్యులు స్వరాజ్యసాధనల విషయమున ఎక్కడు పట్టుదల జూపుచున్నారు. వీని విషయమున మితవాదులు వెనుకంజ వైచునెడల, కాంగ్రెసు సభ్యులు వారిని నిరసించనక్కరలేదు. కాంగ్రెసు సభ్యులు తమకార్యక్షేత్రవలన కాంగ్రెసు కార్యక్రమోపయోగమును వెల్లడిజేయగలుగుచో, ఇతరపక్షములవారు వీరికి తోడ్పడక మానరు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిరసించువారితో వివాదము నలుప నవసరములేదు. కాంగ్రెసుసభ్యులు దానిని నిర్వహించి స్వరాజ్యమును చేరువకు దేశలిగినపుడు, ఎల్లరు ఆ మార్గముచే చేపట్టక మానరు. ఏయాదర్శ మయినను ఊరక సఫలము గాజాలదు. షరులు దయాధర్మముగ స్వాతంత్ర్యము నొసగబోరు. ప్రజల దృఢసంకల్పమును, వారికార్యక్షేత్రము బహుల్యుడైనపుడు, స్వరాజ్యము తప్పక లభించును. ప్రజాస్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుట కపు డెవరును బూనుకొనరు. గాంధీ మహాత్ముడు సంవత్సరముగడుపు బెట్టుట, ఇంగ్లండును ఎచ్చరించుటే గాక, ప్రజలలో ముఖ్యముగ కార్యపరిత్యజిద్దని వ్యాపింపజేయుటకే యని చెప్పవచ్చును. కాంగ్రెసు తీర్మానములలో కార్యక్రమమునకు సంబంధించిన తీర్మాన మేముఖ్యమని మహాత్ము డెంచుచున్నాడు. దాని యావశ్యకతను దేశము గ్రహించి, తత్సాఫల్యమునకై పాటుబడుచు, రాజోపు సంవత్సరములోపల స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గాంచుట పౌరుషము.

రక్షణనైస్యము: జనరల్ బూత్ గారి నాయకత్వము

రక్షణనైస్యముగూడ, హిందూదేశమతముల వలె పరిణమించినది. ప్రస్తుతాధ్యక్షులు తమకు పిమ్మట అధికారమునకు వచ్చువారిని పేర్కొనవలయును. ప్రజాపరిపాలన కలవాలుపడిన అమెరికాలో, ఇట్టి పద్ధతి నామోదించుటలేదు. వంశ పారంపర్యపు హక్కును తొలగింపవలయు నని అక్కడివారు గోరుచున్నారు. ఎన్నికపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టవలయు నని సూచించుచున్నారు. బూతుసేనానిగా రింకను ఆధునికపరిస్థితులను గ్రహించజాలకున్నా రనియు, ప్రజాపరిపాలనపద్ధతులను ప్రవేశపెట్టుచో ధనమధికముగ లభించు ననియు వీరు చెలుపుచున్నారు. వీరియభిప్రాయ మిటుండ, జనరల్ బూతుగారు తమ సైన్యాధిపత్యమును వదలికొన నిరాకరించిరి. కొంతకాలమునుండియు, వీరు జబ్బుగ నుండిరి. వీరు వయోవృద్ధులగుటచేతను, వ్యాధిగ్రస్తులగుట చేతను, వీరిని సైన్యాధిపత్యమును వదలుకొనవలయు నని హైకొన్నిలువారు గోరి యుండిరి. బూత్ సేనానిగా రిందుకు నిరాకరించి, తమజబ్బు నిమ్మలించువరకు జనరల్ హిగ్గిన్సుగారిని తమ స్థానమునకు నియోగించెద మనిరి. హైకొన్నిలు కీవిషయమున నెట్టియధికారము లేదని వీరితలంపు. సైన్యాధిపతి ఆధ్యాత్మికముగ అనమర్థత జూపినపుడు

మాత్రము, వారిని తొలగించి వేరొకరిని నియమించుటకు హైకొన్నిలు కధికారముగలదు గాని, ఇతర సందర్భములలో నెట్టి అధికారము లేదని, బూత్ సేనానిగారు వాదించుచున్నారు. శరీరము అన్యథముగ నున్నంతచూత్రాన, తమను పద్భిష్టుల గావింప వీలు లేదని, వీరు స్పష్టపరచుచున్నారు. హైకొన్నిలువారు భావికర్తవ్యమును గూర్చి విచారింపిరిగాని, ఎట్టి నిర్ణయమునకు రారయిరి. బూత్ సేనానిగారి అధికారమును తొలగించుచో, న్యాయస్థానములలో పోరాటము జరుగును. ఇట్టి పోరాటములమూలమున, రక్షణనైస్య మింతవరకు నలుపుచున్న మానవసేవాకార్యముల కెంతవరకంతరాయము గలుగునో ముందుగాని తెలియదు. రాజీ గుదురునను నాశ తొలగిపోయినది.

బ్రిటీషుపత్రికలు: ఆప్టనిస్థానము

అమనుల్లాగారి రాజ్యపరిత్యాగముగూర్చి వ్యాఖ్యానముచేయుచు, బ్రిటీషుపత్రికలు వీరిని నిరసించుచున్నవి. ఈ నిరంకుశాధికారి ఎట్టి సంస్కరణములను ఆప్టనిస్థానమున ప్రవేశపెట్టదలచినను, దేశమందుకు సిద్ధముగ లేదని మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. అమనుల్లాగారు ఆప్టనిస్థానమును శాశ్వతముగ విడిచిపెట్టెదరని, టైముపత్రిక యూహించుచున్నది. ఇనాయతుల్లాగారే సరియగు రాజుని, మార్షింగు పోష్టుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. వీరితో ఇంగ్లండు సఖ్యముగ నుండునని తెలుపుచున్నది. జర్మనుపత్రికలు ఆప్టనిస్థానములో నికమీద మాస్కోవలుకుబడి యంతరించు నని యూహించుచున్నవి. పత్రికలవ్యాఖ్యానములు మొత్తముమీద అమనుల్లారాజుగారికి ప్రతికూలముగ నున్నవి. ఇక మీద అమనుల్లాగారు హిందూదేశమున నుండదలచిరని తెలియుచున్నది. ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని రాజప్రతినిధిగారికిని మధ్య సంప్రతింపు జరుగుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారుమాత్రము ఇందుల కంగీకరించిరట. పెక్కుసంస్కర్తలకు సంభవించుచిక్కులే అమనుల్లాగారికిని సంభవించినవి. వీరి పరిపాలన మస్తమించినను, వీరు ప్రారంభించిన సంస్కరణములు క్రమక్రమముగ వ్యాప్తి గాంచుననియు, త్వరలో ఆప్టనిస్థానము ప్రపంచమునందు సముచితస్థాన మాక్రమించుననియు తలంపవచ్చును.

తెల్లఆఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికాలో జరుగనున్న యెన్నికలలో శ్వేతాఫ్రికా న మ స్య ప్రాముఖ్యము బడయు సూచనలు గనుపించుచున్నవి. హాజ్జ గాజపక్షమువారు ఆఫ్రికాను శ్వేతమయము జేయవలయునని చాటుచున్నారు. ఇందువలన వీరికి ఎన్నికలలో విజయముగలినను, జాతివైషమ్యము వ్యాపింపకమానదు. వజ్రపుగనుల విషయమున, దక్షిణాఫ్రికాలోని ఆదిమనివాసులు ఇటీవల మిగుల అసంతృప్తి గనుపరచిరి. వీరిస్థితి నానాటికి దుర్భర మగుచున్నది. హైద్రులస్థితియయినను చక్కబడలేదు. శ్వేతాఫ్రికా పద్ధతిని నిష్కర్షగ కొనసాగించుచో, రంగుజాతివార లనుభవించు కష్టముల కంతుండదు. రంగుజాతులలో ప్రబోధము గలుగుచున్నది. తమ హక్కులపట్ల వారు పట్టుదల సూపుచున్నారు. అందుచే తెలుపు నలుపు సమన్య తీవ్రరూపము

దాల్చవచ్చును. అట్టితే, తెల్లవారలకుగూడ నష్టము గలుగును. ఈ సంగతిని గుర్తించి, స్కూలు సేనాని గారు శ్వేతాభిమానులను ఎన్నికలలో ముందుకు దీనికొని రావలదని గోరుచున్నారు. స్కూలుగా రయినను, శ్వేతాభిమానులని తెలిసినవిషయమే. కాని వీరు కొంతవివక్షణను జూపగోరుచున్నారు. హర్షిగాజపతుమువారు మాత్రము తమవంతమును విడనాడెద రని తోచదు.

భానలు వంటెన

ఇంగ్లండు ద్వీప మగుటచే, దానిని జేరటకు స్త్రీమరులసహాయ మవసర మగుచున్నది. మిగిలిన యూరపుఖండముతో, దీనికి రైల్వేసంబంధ మింత వరకు లేకుండెను. ఇంగ్లండు ప్రాన్సుల మధ్య ఇంగ్లీషు భానలు కలదు. దీనివెడల్పు కొంచెమే. దీనిపై వంటెన గట్టు నెడల రైల్వేపై ఇంగ్లండుకు జేర వీలగును. ఇండి విషయ మై చాలకాలమునుండియు ఆలోచన జరుగుచున్న ను, ఎట్టిచర్య నజరింపరయిరి. ఇప్పుడు మరల కదలిక గలిగినది. పార్లమెంటుసభలో ఇట్టి ఏర్పాటు సంగీకరింపవలయునని ప్రతిపాదించబడెను. ప్రభుత్వ మువా రీవిషయమై యోచించి యభిప్రాయమిచ్చెద రని తెలియుచున్నది. రైల్వే ఏర్పాటు సఫలమగు చో, యూరపున కంతకును ఇంగ్లండు ఎడముగ నున్నదను భావము తొలగిపోవును. రాకపోకల సౌకర్యము లభింపయింతును.

సర్ బ్లాక్లెట్టుగారు : ఇండియా

హిందూ దేశపుసామ్యు తినిన బ్రిటీషు ఉద్యో గులు, ఈ దేశముగూర్చి విపరీతాభిప్రాయములు దెలుపుట వింతగాదు. అందుచే సర్ బ్లాక్లెట్టు గారు చెలిపిన యభిప్రాయము లాశ్చర్యము గలి గింపజాలవు. హిందూదేశము నొకదేశముగ పరి గణింప వీలులేదని, బ్లాక్లెట్టుగారు పలికిరి. హిందూ దేశమునందు జాతీయత లేదని చెప్పట ఆంగ్లోహైం దవుల మామూలు పాటయే. దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము నొసగగూడదని చెప్పట కిట్టియుక్తు లను దెలుపుచుందురు. పాశ్చాత్య దేశములు హిందు వులనుండి నేర్పికొనదగిన ఆధ్యాత్మికవిషయములు గలవని మాత్రము బ్లాక్లెట్టుగారు రంగీకరించుచు, భాం తియులు పాశ్చాత్యశాస్త్రసరిశోధనల నభ్యసించ వలయునని సలహా నిచ్చిరి. అంతియగాని, హిందూ దేశమునకు రాజకీయస్వాతంత్ర్యము నిచ్చుట వీరికి బనికీరాదు.

లాహోరు సత్యాగ్రహము

లాహోరు సిపాయిల సత్యాగ్రహ మింకను ముగియలేదు. సిపాయిలు తమ ప్రతినిధులను ప్రభు త్వమువారితో సంప్రతించుటకై బంపుటకు సిద్ధ ముగ నున్నారు. కాని, అరెస్టుచేయబడిన ఇరువురు నాయకులను వదలివేయవలయు ననుచున్నారు. ఇది కడుమితముగు కోర్కె యనుటకు నందియము లేదు. కాని లాహోరు అధికారులు తమ ప్రతిష్ఠను విడుచుటలేదు. కాపైనుమూను అను బ్రిటీషు సైని కుడు, సిపాయిలపట్ల సానుభూతి జూపుచున్నారు. యూరసియనులు సిపాయిలకు తోడ్పడెద రని తెలుపుచున్నారు. నిర్బంధింపబడిన నాయకులను

వెంటనే వదలివైచిన బాగుండెడి దని వీరు చాటుచున్నారు. ఇకనయినను సరిజాబు అధికారులు నాయకులను నిర్బంధవిముక్తుల గావించుట యవసరము.

జయకరుగారి సంతృప్తి

చింతామణిగారివలె, జయకరుగారును ప్రస్తుత పరిస్థితులపట్ల సంతృప్తి జూపుచున్నారు. వీలన, అన్ని పక్షములవారును ఏకవేదికపైగూడి స్వరాజ్య లక్ష్యము విషయమున ఏకీభవించి తమభేదములను పరిష్కరించుకొనదలచుట, యొక అనుకూలచిహ్న ము. రెండవచిహ్నము స్త్రీలలో గలిగిన ప్రజో ధము. మూడవచిహ్నము హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము. పార్సీలు క్రైస్తవులు అధికసంఖ్యాకుల పట్ల విశ్వాసము జూపిరి. అందుచే భావిస్థితిగూర్చి నిరుత్సాహపడ నవసరము లేదని, జయకరుగారు దెలుపుచున్నారు. ఎదుట గనుపించు నిరోధములను దాట వీలగు నని విరు భావించుచున్నారు. నాయ కు లందరును ఇట్టివిశ్వాసముతో పాలుబడుచో, స్వరాజ్యసిద్ధివిషయమున నెట్టి నందియ ముండ జాలదు.

మద్యపాననిషేధము

పంజాబులో గుజరత్వాలా పురపాలకసం ఘమువారు తమ ఆవరణములో కల్లంగడులను నిషేధింప నిశ్చయించిరిని దెలియుచున్నది. స్థానిక సంఘము లన్నియు తమ ఆవరణములలో మద్య పానమును నిషేధించుట యవసరము. ఎక్సైజు శాఖవా రిందుకు తోడ్పడరను భయము గలదు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు మద్యపాననిషేధప్రచార ము గావించ దలపెట్టియుండిరి. ఇతర సంస్థలవా రిందుకు బూనుకొనుచో, వీరికి ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడుట ధర్మము. వివిధసంస్థలను తమకు అవ కాశ మున్నంతవరకు, మద్యపాననిషేధమునకు తోడ్పడి కాంగ్రెసు తీర్మానమును సఫలము గావించుట యవసరమగుచున్నది.

సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు :

తిరువాన్కూరు సంస్థానము దక్షిణసంస్థానప్రజా సమావేశమును జరుగ నిచ్చి, తిరువాన్కూరు సంస్థానమువారు విశాలభా వము గనుపరచిరి. సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు సంస్థా నాధీశుని కిటుల కృతజ్ఞత చెలిపిరి.

“నే నిక్కడకు ఆందోళన సలుపుటకై వచ్చి యున్నాను. కాని, సంస్థానమువారు నన్ను అతిధిగ గౌరవించిరి. సంస్థానాధీశులు నాపట్ల జూపిన దయకు కృతజ్ఞతను దెలుపుచున్నాను.”

తిరువాన్కూరు సంస్థానమువా రింతటితో తృప్తి జెందక, సంస్థానప్రజాసమావేశ తీర్మానముల నాచరణలో బెట్టి ఇతర సంస్థానములకు మార్గము జూపుట మేలు.

కెల్లాగు ఒడంబడిక : అమెరికా

అమెరికా సిటీసునభవారు కెల్లాగు ఒడం బడిక నామోదించిరి. ఒక్కరుమాత్రము ప్రతికూల ముగ వోటుజేసిరి. వివిధదేశములును కెల్లా గు ఒడంబడికను ఆమోదించుచున్నను, అందుకు

వలయుసాధనముల నవలంబించు చున్నవా యను నదియే ప్రశ్న. ఈ విషయమై అనుకూలసమా భానము వెలువడుటలేదు. ఆయుధ విస్తరణము శాంతికి సాధన మని గుర్తింపబడుచున్నది. కాని, ఆయుధవిస్తరణమునకై సాహసించు దేశము గను పింపకున్నది. ఏజాతీయు ముందుకు రాకున్నది. ఇక్కార్యము కొనసాగనియెడల, శాంతి ఒడంబడిక నిష్ఫలమగును. చిత్తుకాగితముగ బడియుండును.

కారణ మేమి?

అమనుల్లా రాజు రాజ్యమును త్యజించినను, కాబూలనందు పోరాట మాగకుండుట చిత్రముగ కనుపింపకమానదు. ప్రభుత్వసైనికులకును, బచ్చా సాకో సైనికులకును మధ్య పోరాటము చెలరేగు చున్నదని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. దీనినిబట్టి అమానుల్లా రాజు ప్రవేశపెట్టిన సంస్కరణములు పిన్వారీలతిరుగుబాటుకు కొంతకారణ మయినను, అది యొక్కటియే కారణ మని తలంచుటకు వీలు గనుపింపదు. రాజ్యపదవికై పోరాట మింకను జరుగుచున్నటుల యూహింపవచ్చును. ఆస్థునుస్థాన స్థితికి నిజకారణ మేదియో దెలిసికొనుట కింకను వీలుపడకున్నది.

దేశీయవస్త్రములు

కలకత్తా కాంగ్రెసుతీర్మానము విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును పూర్తిజేయగోరుచున్నది. ఇం దుకుగాను దేశీయవస్త్రములు దొరకు పెద్ద అంగ దులను నెలకొల్పవలయును. కలకత్తావర్తకు లిట్టి అంగడిని స్థాపింప నిశ్చయించిరి. వర్తకు లీనమయ మున దేశీయవస్త్రవ్యాప్తి కెంతయు తోడ్పడగలుగు దురు. ఎల్లరును యాయుద్యమమును చేపట్టినగాని, అనుకూలఫలము గలుగజాలదు. కలకత్తా వర్తకు లను, ఇతరప్రాంతముల వర్తకులుగూడ అనుసరిం చుట యవసరము.

మద్రాసు శాసనసభ

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఈ నెల 18 తేదీన మద్రాసు శాసనసభ సమావేశము ప్రారంభమై ఫ్రీబురి 2 తేదీవరకు జరుగును. ఈ సమావేశమున ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టపరిరణ బిల్లు చర్చకు వచ్చును. మద్రాసు కల్లా మ్యూనిసిపాలిటీ చట్టపరిరణ బిల్లు పార్లామెంటుకు మద్రాసు ఆర్కాడ్ చట్టపరిరణ బిల్లుమూడో చర్చకు వచ్చును. ఈ నెల 28 తేదీన తీర్మానముల గురించి బ్యాటలు జరుప బడిన

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల

సంస్థాపనాచార్యులకు స్మారకచిహ్నము మిలిపట్నం, జన 16:—ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల పరి పాలకవర్గము 19 వ తేదీన సమావేశమయి కళాశాల సంస్థాపన లకు కీ! కే! కే! వాడుకతరావుగారికి ఉచితముగా స్మారక చిహ్నము గూర్చి ఆలోచింతురు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదసభ

కె. కాశ్యపరావుగారు. (ఆంధ్రపత్రిక సంపాదకులు) 21 వ తేదీన మిలిపట్నంలో జరుగు ఆంధ్ర ఆయుర్వేదసభ యందు ధన్వంతరి ధ్వజస్థాపన మొనర్చెదరు. ఉయ్యూరు రాజాగారు రాజాళక పోయినందున దా! చూప విరూపాక్షు గారు ఆస్థానకృత పహింతాడు (ప్రీతివెను.)

మదరాసు శిశు ప్రదర్శనము

మరకతవల్లి—భాగ్యవంతులతరగతి 6 నెలల బిడ్డలలో ప్రథమబహుమతిని బడసెను

తెరసా మాన్యతలు—ఆంగ్లోఇండియను పేదజాతిలో రెండునెలలతరగతియందు ప్రథమబహుమతి బడసెను. (పె.ఫో.బి)

డల్ఫిహంటరు—1 సం॥ 10 నెలలు, 23 పౌనుల

ధనలక్ష్మి—పేద భారతీయుల తరగతియందు బరువు. మదరాసు కార్పొరేషను బెయిలిఫ్ ప్రథమబహుమతి బడసెను. 2½ సంవత్సరములు. కుమార్తె. ఆంగ్లోఇండియను, యూరోపియను తర (పె.ఫో.బి) గతియందు ప్రథమబహుమతి బడసెను. (పి.ఎఫ్.ఎ)

రామచంద్రపురము తాలూకాబోర్డు.
వైస్ ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక

ప్రముఖిడి సర్వకారాయారెడ్డిగా చేకగ్రీవిముగ
నెన్నుకొనబడిరి

16-1-29 తేదీ ఉదయం 10 గంటలకు శ్రీవల్లభాచారి ఆది కారాయణ చాదరిగారి ఉపాదన శ్రీఅల్లం రామరెడ్డిగారి ఆహ్వానముపై మ-రా-శ్రీ మల్లిడి సర్వకారాయారెడ్డిగారు తాలూకాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటుగ వేకగ్రీవిముగ నెన్నుకొనబడిరి. పరిశీలకతదిస్త్రిప్రబోర్డు మెంబరుగను, రామచంద్రపురము యూనియన్ బోర్డు ఛేర్మన్ గను నున్నార. వీరి విజయమునకు చూ అభినందనములను దలుపుచున్నారము.

నల్లమిల్లి తాతారెడ్డి.

విలేఖకుల కొక విజ్ఞప్తి

మాకు చేరిన వ్యాసములు, లేఖలు, స్థలము, చాలక నిలిచిపోవుచున్నవి. వ్యాసములను, వృత్తాంత లేఖలను వ్రాయువారు విరళముగా, పేజీ కొక వైపున క్లుప్తముగ వ్రాసిన ప్రచురింప వీలుండును. చాలమంది దీర్ఘముగ వ్రాయుచున్నారు. వానిని ప్రచురించుట కష్టముగ నున్నది. ఎంత క్లుప్తముగ వ్రాసి బంపిన నంత సంతసింతుము.

ఆం॥ ప॥ నం.

శ్రీ॥ సి. ఆర్.

శ్రీనివాసయ్యంగారు బి. ఎ.

ఆంధ్ర గాయకమహానభాధ్యక్షత వహించిన పండితులు. కాకినాడ గానసభవారు వీరికి రూ॥116లు ఒనంగి నన్నావించిరి.

అఖిలభారత సాధు సంఘ మహానభ కాలెండరు:- చెన్నపురిలో పాక్షిటపునులో మొమరియలు చోటుకు పక్కను వెల్లింగ్డను ఉచిత పతకాలయమును (వెల్లింగ్ డను ఫ్రీ రీడింగ్ రూము) నెలకొల్పిన స్వామి కరుణానందజీచేత ప్రకటింపబడిన యీ కాలెండరు నందుకొంటిమి. దీనియందు సాధుసంఘ మహానభకు సంబంధించిన తదకాలము పరమేశ్వరుల పటములు గలవు. అంతయును ద్రవిడభాషలో (టామిలు) నున్నది. దీనిని బడయగోరువారు పైని తెలుపబడిన స్థలమునందు కరుణానంద స్వామిజీకి వ్రాసినచో వారు దీని నుచితముగానే యిచ్చెదరని మాకు తెలుపబడెను.

పి. గోపాలస్వామినాయుడు అందు నన్ను వారి కాలెండరు—1197, పునపేట స్ట్రీటు, పెంట్లు ధానుసుమాంటు బొమ్మ అను అడ్రెసుగల తావున నగలరాళ్ల వ్యాపారముచేయుచున్న యీ కంపెనీవారు పంపించిన కాలెండరు నందుకొంటిమి. ఇది చిన్న నైజాలోనున్న దీనియందు రాధాకృష్ణులపటములు చాల అందముగా నున్నవి దీనియందు కాలెండరుకంటె పటమే ప్రధానము. దీనినిబడయగోరు వారు పైని తెలిపిన అడ్రెసుకు 31-1-29 వ తేదీలోగా మూడణాల టిక్కెట్ బిళ్లలను పంపినచో ఒక కాలెండరు ఉచితముగా రిజిస్టరు బొమ్మలో పంపబడునని మాకు వారు వ్రాపిరి.

ఆంగ్లో-యిండియను డ్రగు కంపెనీకాలెండరు. 1-55 జమ్మనుడిదవీధి, బొంబాయి అను అడ్రెసు గల తావున కామిరియా ఆయిలు ఓటోదిల్బుచారు, ఓటో కను మల, ఓటో కుముమోడరు, ఓటోవడుకరు, ఓటోరోజు, మువ్వగు తిలనూనెలను పెంట్లును యితర శుభావన ద్రవ్యములను విక్రయించుచున్న యీ కంపెనీవారు పంపిన మూడు పెద్ద పయిజాక్యాలెండరు నందుకొంటిమి. ఒక క్యాలెండరు కృష్ణుని విజ్ఞప్తియను పేరుతో రాధాకృష్ణుల విగ్రహములగుండును. మరొక దానిలో ఉద్యానవనము రాధాయనపేరుతో మరియొక రీతిగల రాధాకృష్ణుల మూర్తిలన్నవి. ఇంకొకదానిలో రాధ విజ్ఞప్తియను పేరుతో శేరోరీతిగల రాధాకృష్ణుల విగ్రహములన్నవి. ఈమూడు పటములలోను విగ్రహములు చాలశుంధరముగనే యున్నది. కలియవాడు ట్రేడింగ్ కంపెనీ (కే. టి. కంపెనీ)వారు ప్రకటించి ఓటోరోజు వైలురోజు హాయిరు ఆయిలు కాలెండరునుగూడ ఆంగ్లో-యిండియను డ్రగుకంపెనీ వారే పంపిరి. ఇందు సాలంకృత మగు మదకరీంద్రముచేత హస్తీసములయందు గులాబీపువ్వుల మాలను ధరించిన ఆమిత సౌందర్యవతియగు నొక యువతి సెలవబడినట్లు అరిమనోసారము గా చిత్రింపబడెను. కే. టి. కంపెనీ కాలెండరు చాల దిశ్వరి గనున్న గ్లేజ్ అట్టపైని ముద్రింపబడెను. ఈ జానుగు కాలెండరులను బడయగోరువారు బొంబాయిలో ఆంగ్లో యిండియను డ్రగు కంపెనీకి వ్రాయవలెను.

తెజవాడరేంజి శాన్ విమర్ ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల మేనేజర్ల అరవ మహాజనపథ
కొన్ని ఇబ్బందులవల్ల 19-1-29 వ తేదీన ఆపివేయడముయినది. తిరిగి ఎప్పుడు జరుగునది ముందు తెలుపగలము.
తమ్మన చంద్రయ్య
సహాయకార్యదర్శి.
16-1-29

అమానుల్లాగారు అంతర్ధానమైరి

వారికి శరణొసంగుటకు వైస్రాయిగారు అభయహస్త మొసంగిరి

ఆఫ్ఘను సర్దారులను బ్రిటిష్ వారు అరెస్టుచేసి రంగూనులో నిర్బంధప్రభావమునం దుంచిరి

జనవరి 16 — ఆఫ్ఘను రాజ్యవధిని వదలివేసిన అమీరు అమానుల్లాగారు రెచ్చటికి వెళ్లిపో వార్తలు తెలియబడలేదు వదంతులు వరివరిచియుండుగా నున్నది గత మాసాంతమునకే కాబూలులోని పరిసీతులు చాలా తీవ్రరూపమును దాల్చిన వనియు, అప్పటికి వైస్రాయిగారు కలకత్తాలో నుండిరియు, వైస్రాయిగారు కలకత్తాలోనుండగా, అమానుల్లాగారివద్దకుండి తిరివార్త వచ్చియుండెననియు, ఈ తిరివార్త ఆంగ్లవేంటుకే వైస్రాయిగారు కలకత్తానుండి వెంటనే ఢిల్లీకి వెళ్లిరినియు తెలియుచున్నది తమకు అవసరమైన సమయము వచ్చినప్పుడు హిందూదేశములో అమానుల్లాగారికి శరణును నొసంగుటకు బ్రిటిష్ వారికి సాధ్యమగునా యని ప్రశ్నించుచు అమానుల్లాగారు వైస్రాయిగారికి తిరి నిచ్చియుండిరట

ఈ విషయమును వైస్రాయిగారు వెంటనే ఇంగ్లాండు లోనున్న యిండియా కార్యదర్శిగారి కెరింగించిరట ఇండియా కార్యదర్శిగారు అందుల కంగీకరించుచు ప్రత్యుత్తర మొసంగి రట.

కాని అమానుల్లాగారు ఇప్పుడు ఎక్కడ నున్నాలో ఎవరికిని తెలియదు.

లాహోరు, జనవరి 16 — పూర్వము అమీరుగానుండిన ఆయూబుఖానుగారి కెద్ద కుమారుడగు సర్దారు అబ్దుల్ ఖాదరు కాఫీయగారు కొలది పరివర్తనములనుండియు లాహోరు లో నివసించుచుండిరి ఆయనను బ్రిటిష్ వారు అరెస్టుచేసి ఢిల్లీ సాయంత్రము కలకత్తాకు గొంపోయిరి వీరిని ప్రత్యేకముగా నొకరైలుపెట్టెలో మాట్టుండబెట్టి ముఖముగా గొంపోయిరి

కలకత్తానుండి వీరిని రంగూనుకు గొంపోయి ఆచట ప్రవాసము లో నుంచెదరు

రాజ్యము వీడినరాజు అమానుల్లాగారు

అలహాబాదు, జనవరి 17 — అలహాబాదులో బ్రిటిష్ వారికి అధీనమైయుండిన పూర్వపు ఆఫ్ఘను అమీరు వంశీకులైన ఆరుగురు సోదరులలో సర్దారు ఓమరుఖానుగారు బ్రిటిష్ వారి యొగకలేకయే తప్పించుకొని పారిపోయెను మిగిలిన ఆరుగురు సోదరులలో సర్దారు సర్వారు ఖానుగారు కొలది దినముల క్రిందట తే అరెస్టుచేయబడి యూరోపియన్ లాకప్ లో నుంచబడి విగిలిన నలుగురు సోదరులను నిన్న అరెస్టుచేయబడిరి వీరిని కలకత్తాకు రైలుమీద గొంపోయి ఆచటనుండి బర్మాకు గొంపోయి

నిర్బంధ ప్రవాసములో నుంచెదరు వీరిని అరెస్టుచేసి గొంపోవు చుండగా వారి కిల్లలు వీరిని చూచుట కై స్తేమనునరకు వచ్చిరి.

పెహావరు, జనవరి 16 — ఇనయల్లాగారు క్రొత్తగా అమీరుపదవికి వచ్చిన తర్వాత కాబూలు వార్తలను గూర్చి వివరముగా తెలియబడలేదు, మతకుడువులగు ముల్లాలు శాంతి చేకూర్చిన రవాబుగూడ కాబూలు ప్రాంతముల దు బోరాలం దరుగుచు నేయున్నది కాబూలు నుండి వార్తలు కదాచిరుగా వచ్చుచున్నవి కాబూలులో విప్లవనాయకుడగు బచ్చాయిసాకు ప్రాధాన్యము పొందియున్నాడు.

ఢిల్లీ, జనవరి 16 — జల్లాబాదు, కాబూలు నగరముల మధ్యనున్న జగ్ దాలక్ విప్లవకారుల వశమైనది వర్తక ఫలకములు గల కి తల యొంటెలు లై బంకనుమగుండా పిశ్వా కిల తోడ్పాటుతో బ్రిటిష్ సరిహద్దులకు చేరినది

పత్రికల యభిప్రాయములు

కలకత్తా, జనవరి 16 — పూర్వపు పత్రిక యిట్లు ప్రాయమున్నది — అమానుల్లాగారు రాజ్యాధికారము విడనాడుట కన్న ఆఫ్ఘనిస్తానమున కేక్కువ విషాదకరవిషయము లొకటి లేదు

అమృతబహారపత్రిక యిట్లు ప్రాయమున్నది — అమానుల్లాగారు రాజ్యపరిత్యాగము చేయుటనుగూర్చిన కారణ సందర్భములన్నియు తెరచాటు రహస్యములుగా నున్నవి మేము బ్రిటిష్ వారి విశిష్టరాజ్యాంగ ముండును లారన్సుగారు ఆఫ్ఘనిస్తానమునకు వెళ్ళియుండుటకు గల కారణములను వారి చర్యలను దుర్భాగ్యముగా నున్నది

(ఆంధ్ర పత్రిక)

రాజుగారి అస్వస్థత

మేరీమహారాణిగారి దర్శనార్థము టవరుహిల్లువద్ద ప్రజలు వేచియుండుట (సెంట్రలు న్యూస్)

ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులు

జయకర్ గారి యభిప్రాయము

బొంబాయి జనవరి 16 — ఈసాయంత్రము యిచ్చటి జరిగినసభలో నువ్వనించుచు యమ్ ఆర్. జయకర్ గారిట్లు చెప్పిరి

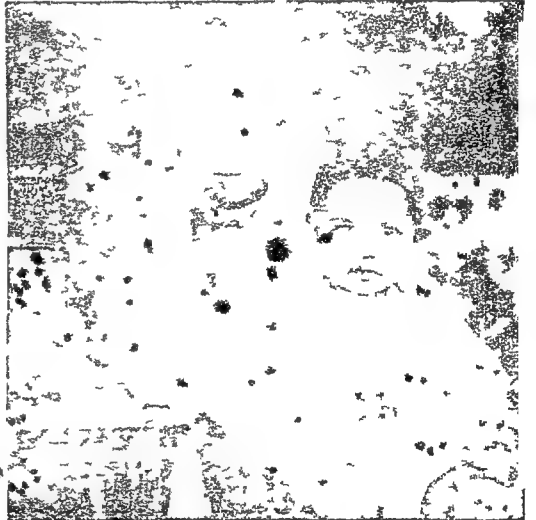
మూడు విషయములు మనదేశమునకు గురి రోజులు వచ్చునను ఆశను నాకు గల్గించుచున్నవి (1) బ్రిటిష్ పరిపాలన ప్రారంభమయిన యిన్ని రోజులకు దిగవులాదుకొనుచున్న ఇన్ని సంఘములవారు ఒక్కజదికపై చేరి, తమ భేదములను పరస్పర కొని ఒక్క రాజకీయప్రణాళికను నిర్మించినారు (2) ఈ 20 సంవత్సరములలో స్త్రీల ఉద్యమము, చాల అభివృద్ధి నొందినది (3) హిందువులను మహమ్మదీయులు భేదములను మాని సమసభాసమును ప్రకటించుట

ఇన్ని పాట్లూ, యిన్ని బాతులు కలసివారు గనుక అందఱును సమ్మతిచును నొక విధానము కనుగొనవచ్చును హిందువులును మహమ్మదీయులును తమ నిష్పక్షపాదాన్ని గమనించి నారు, గనుక వికమత్యమునకై వాచించుచున్నారు. పార్టీలు, క్రైస్తవులు మొదలగు అల్పజనసంఖ్యాకసంఘములు

అధిసభ్యుల సంఘముయొడ, విశ్వాసమును గలిగి తమకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును, ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను కోరకండుటగూడ గమనించదగిన విషయమే మనకులభించగల వ్యవస్థానికము హిందూ రాజ్యముగాని, మహమ్మదీయ రాజ్యముగాని యే యాదము అందరి విజ్ఞానములను యెచ్చట కొరవింపబడును మిగిలిన నిరాశతోం టమును అవకాశములేదు ప్రస్తుత సమయమున మన కభిముఖముగానున్న పద్ధతులకు ప్రతిఘోషము అట్లంటి ములుగా తిలచవలెదుగాక! (ఆంధ్ర పత్రిక)

బెంగాల్ స్వదేశీ ఉద్యమము

వర్తకుల ప్రశంసనియమగు నిర్మాణకార్యక్రమము కలకత్తా జనవరి 16 — ఈరోజు సాయంత్రము జరిగిన బెంగాల్ గుడ్డవర్తకుల సభలో వర్తకుల కుమరకు స్వదేశీ ప్రయోజనములను సప్రయోజేయు గిడ్డంగిని, వర్తకుల పక్షాధ్యక్ష మొక బ్యాంకును స్థాపించుట కను నిర్ధారణచేయబడెను ఈతీర్మానమును కార్యదాతమున పెట్టుటకు ఏమగుట ప్రయత్నముతో గూడిన నొక ఉపసంఘ ముర్మాలు గానింపబడినది. (స్థిర పత్రిక)

మహమ్మదీయ శిశువులలో బహుమతిపొందిన అబుబాచ అను బాలుడు. తల్లియొడిలో కూర్చుని యున్నాడు (వె. ఫోటో.)

ఈ యిరువురు కవలపిల్లలు. ప్రత్యేక బహుమతిని బడసిరి. (ఎ. రత్న)

విదేశవార్తలు

సార్వభౌమని ఆరోగ్యము

ఉదయపు ప్రకటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

దక్షిణ, జనవరి 16 — నెమ్మదిగ కన్పించుచున్న ముగ్ధము నిలబడుచున్నది జబ్బుచేసినప్పటికంటే రాజాగారికి బలముగా ఎన్నడును ఇంతకముందు లేరని స్పష్టముగా చెబుచున్నాడు. కాని క్రమశిక్షణ క్రమముగా జరుగవలెనన్న మాటను గ్రహించవలెను. ప్రతి రోజున సత్తువను గుర్తించుట కష్టము 15 రోజుల వాటికంటె ఇప్పుడే బలముగనున్నది. రాజాగారు ఆహారమును బుచ్చుకొనుటకు తేయగల్గిరి. చాలవరకే చిక్క వడలెను పొయిన వారమునండి మనుకటికంటె వాహరమును ఎక్కువగనే తీసికొనుచున్నాడు. దీనిచేతనే బలమిచ్చు దినదినమున్నూ రాజాగారి రోగము మరలబడుచున్నదని రాజమంజరిమున విశ్వాసము ప్రబలుచున్నది. వాతావరణము అనుకూలముగ ఏర్పడిన వెంటనే చక్రవర్తిని మామూలుగ రాజముం దిరుమునండి సంచారము సలపవలెను.

జార్జి రాజమహారాజు ఇబబుగూడ వదలినదని చెబుచున్నాడు. రాజాగారి ఆరోగ్యవ్రతకటనమును నేటి యాదాయమున ప్రకటించెదడు.

ఆప్తును పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

దక్షిణ, జనవరి 16 — ఆప్తును పరిస్థితు లింకను గంభీరముగానే యున్నది. ప్రత్యక్షముగ పరిగమించు వీరియను తెలియబడదు. బ్రిటిష్, విదేశీయ రాజావారల కట్టియొక ప్రముఖ ఇంజనీరింగులో నుండదని లండనులో నున్నవారు వార్తలు రాజాగారి కుంభిరమున యుద్ధము జరుగయిన యున్నది.

అమానుల్లాగా రెవలె నున్నది నిగూఢముగ నున్నది

లండన్, జనవరి 15 — అమానుల్లాగారి రెవలె నున్నాలో స్పష్టముగ కాబూలునండి లండనుకు వచ్చిన వార్తలు చెప్పలేదు. అంతయు నిగూఢముగనున్నది. అయితే, మల్లా రాజాగారి ఎడమ ఎత్తిభాగముతో నున్నాలో దలియదు. కష్టపడకుండుట బచ్చాసాలోగారి నేనలు ప్రభుత్వసేనను ఉరుముడుమండె ల రాజధానికావలెనని ప్రభుత్వసేన చిహ్నమున్నట్లు బచ్చాసాగారి యుద్ధము కొలగొనటకు కనుక క్రొత్తరాజాగారు విదేశములకు వెళ్లి ప్రాయశాసనము ఆవిష్కరణము ఆచరణముక పోలింపవలెనని యభిప్రాయముకంటె వేరుగ నుండదనుచున్నాడు.

బ్రిటిష్ పత్రిక వ్యాఖ్యలు

మాంధ్యేస్తు గార్డయన్

ఆఫ్ ట్రైబునల్ దీని విచారణముగానే వారిని ఒక్కముగ ఉద్దరించుట ఆప్తునిస్తాను సిద్ధముగాలేదు. అది అన్నను, ఆప్తునులే టోపిలన, మోటారు మైక్లను అలవాటుచేకొనవలెను నిరంతరముగ ఎర్పించు అమానుల్లా రాజాగారు ఉత్సాహముతో తేయవచ్చును కొని స్త్రీలందరిని చదువుకొనవలెనను, అని నిర్దేశించుటకు దేశము కరివకత్తుక గాంచలేదని మాంధ్యేస్తు గార్డయన్ పత్రిక వ్యాఖ్యచేయుచున్నది.

మైముస్ పత్రిక

ఆప్తును రాజాగారికి కాంతిదేవతను అమానుల్లాగారు కార్యకర్తలనుగ ఆప్తునిస్తాను వీధిపావచ్చును మల్లాలు అమాను లాగారిని తులనము జాడగల్గి ఆత పాలనమందిన జాడగల్గి నను ఆయన తుది సంస్కరణమును జాడలేరనుచున్నది.

మాన్సింగు పోస్టు

ఆప్తును రాజాగారి పరియయన రాజుని మాన్సింగు పోస్టు ప్రాంతమున ఇతను తనతండ్రి విధానమునే అవలంబించిన బ్రిటిష్ పాత ఆధిపతి మైక్లతో నుండెదమని అభయ మిచ్చుచున్నది.

జర్మను పత్రికలు

అమానుల్లాగారి పరిణమ మాన్సింగు కరాజయము గ్రేటు విటనుకు లాభము. కాబూలులో విరకాలమువరకు మాన్సింగు

పలకుబడి అంతరించిన దని ద్యూటిస్టి అల్లిజమును జ్యూటిస్టు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. విదేశీయ రాజాగారు బ్రిటిష్ పత్రిక పాలయని బోయర్స్ జ్యూటిస్టు పత్రిక చెబుచున్నది.

అమానుల్లా రాజాగారి పాలనము

దక్షిణ, జనవరి 15 — నిన్న మధ్యాహ్నము ఇట్లు తంత్ర సచ్చిన్ — కాబూలులో బ్రిటిష్ రాజావారి కార్యాలయ మున ఆంతాదాగున్నది మధ్యాహ్నము అమానుల్లా గా ర విమానముతో భాండవారన కేగిరి. ఇట్లు తన భార్యను కలిసి కొనెను.

భూమిని వదలకపోయి నానించుటకు రక్షక సైనిక హైకమిషనరీలవారు అలోచించుచున్నారని కొందరు ఇష్టులు మరకొండ రయిష్టులుగ నున్నాడు. ఒకవేళ ఇతనిని వదలకపోయి తేసిలేని ఆకలివల్లమువారు శ్యామలస్థానమున, అట్టిచర్య అక్రమముని వాదించెదరట.

లండనులో మంచు కురియుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

దక్షిణ, జనవరి 16 — నేటి ప్రాతఃకాలమున లండనులో అపారముగ వంచుకురినను, అదియంతగాక శీతవాతము ప్రచండముగ వీచెను. తెల్లవారసరికి ఆకస మంతయు చీకటియై మై పోయెను. మరల రాత్రికడెగా యున్నది. ప్రత్యేకకాలము వలె మంచుగడ్డలు కురిసెను. ఆకస్మికశీతవాతము ప్రచండముగ వీచెను బండ్లన్నీయు ఆగిపోయినవి బాటసారులు మంచు కురిసెనును తాళబట్ట ఇంటి పంచల కరణజోరక తప్పినవి గాదు. ఈ కుపాను ఒక ఆరగంట వీచెను పీఠులన్నీయు మంచుతో నిండిపోయినవి వ్యాపారమంతయు పాడైనది. ఇదే సమయమున ఇంగ్లండు తూర్పు భాగమునందుగూడ మంచు కుపాను కురిసెను.

మర్నలు ఫోటోగారి ఆరోగ్యముతో నుగుణము కన్పించి నిలిచియున్నది.

ప్రతికూల ఇంప్రీయలిజము సభ

కు ప్రతినిధులుగ వీసిన వలత్యలూ మ్యాక్స్ ఫును చు న్నగువారిని బెల్జియములో జరుగు ఏకభక్తన ఏగుచున్నారను కొని యభిప్రాయము ఆపుకొనరట.

అమెరికాలో ఇవాంటిను భూభూసోదరయో నానాశ్య మును వహించవలె నని రక్షక సైనిక వర్తమానా రనుచున్నది.

హిందూ దేశము - బ్లాకెటుగారు

లండన్, జనవరి 16 — హిందూ దేశ మింకను పాశ్చాత్యు లకు నిజరీత్యమును అధ్యాత్మికముగ చెబువగదరియు భారతీ యులు పాశ్చాత్య ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞుల పరిశోధనలను గ్రహించినచో పాశ్చాత్య దేశీయులును, ప్రాచ్య దేశీయులును గొప్ప యభివృద్ధి గాంచగలుగుదని సర్ బ్యాసిలు బ్లాకెటుగారు చెబుచు హిందూ దేశమునగున్న పాశ్చాత్యులకున్న అపహేమము నను భారద్రోలిరి. పాశ్చాత్యులు అనుకొను అభివృద్ధి యభివృద్ధి గాదని భారతీయులవిభావము ఘంటావధముగ చెబుచున్నదనిరి. స్వలాభముమీద పాశ్చాత్యులు భారత దేశమున తమ కదలుతును స్వార్థకమును సీరముగ స్థాపించబారనిరి. భారతీయులు అన్యోన్యముగ అందరను కలిసిన వారి యనుకొన రాదనిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు

హార్లిజాగు, న్యూస్ పిన్నాభిప్రాయములు

కేపటవుక్, జనవరి 16 — దక్షిణ ఆఫ్రికా శ్రేయములు ఒకే యను వాదముతో జాతీయవాదులు ఎన్నికలయందు నెగ్గిరిరి ఆవాదే దక్షిణ ఆఫ్రికాకు దుర్గమము ప్రారంభమగునని న్యూస్ పిన్నా దెలిపెను. ఎన్నికలు తిగాదాలోని విదేశీయుల సమస్యను పార్లమెంటుగాకు దింపుట తప్పనిరి. దేశీయులనుగూర్చి చేసిన చట్టములను గూర్చి ప్రతిపక్ష లింకను అలోచించు ముడగా ఇట్టి ప్రస్తావనను చెప్పుట వ్యాధియనిరి. ఈ విషయమై నెలపు కమిటీ గూడ ఇంకను అలోచించుచుండ ఇట్లు ప్రస్తావించుట తోచనీయ మనిరి.

కైమాంకొగారి అనారోగ్యము

హార్లిన్, జనవరి 16 — కైమాంకొగారు ఇంపుయంబా రోగముచే బాధపడుచున్నాడు. కాని ప్రమాదము లేదు. ఈ సాయ ఒక క్రూరజరము, ఆరు దెస్సాయీజరము, ఆరు జలాంతరములను నిర్వించుటకు పార్లమెంటు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించెను.

కెరూ ప్రభుత్వము జాతీయమిదికి 10000 పానులు బంపెను.

చీనా పొగయోడ ప్రమాదము

350 మంది మునిగిపోయిరి, 26 గురే బ్రతికిరి

హోకాంగు, జనవరి 16 — హోకాంగులో చీనాపొగ యోడొకటి బండకు తగులుటచే 350 మంది మునిగిపోయిరట. 26 గురు మాత్రము మిగిలిరట.

లండనులో ఇదరు వైద్యులు, కనలు రావరణమున తరికమునేని దరిద్రులైరి. తమ గదిలో ఆత్మహత్యను గానిం చుకొని చనిపోయిరి. చిన్నప్పటినుండి పిదదగు ఒకేవృత్తి యందు చనిచేసిరట.

అటెలియా పెరిషియా ప్రభుత్వములు మైత్రిగా యుండుటకు ఒడంబడికను రిగాదగ్గర సంతకము చేసికొనెను. వర్తక పుటాడంబడిక విషయమై గూడ అలోచించుచున్నార.

వడ్డివ్యాపారము చేయు స్త్రీయొక్క హత్య కలకత్తా, జనవరి 16 — హపురాలో వడ్డి వ్యాపారము చేయుచున్న ఒక హిందు స్త్రీ మృతకలెవరము ఒక బ్రంకు పెట్టెయందు పోలీసువారికి దొరికినది. హంతకులు దేహమునంత యు కత్తిలో కొని కళేబరమును పెట్టెలో పెట్టి, పెట్టెను చెరువులో వదలేసిరి. ఈ మేవద్రుకున్న ధనమును అధికారులు అవసరించుటకై ఈ హత్య గానింపబడెనని తెలియచున్నది. పోలీసువారు ఇప్పటికి రి మండిని నిర్వహించియున్నారట. కొంత సామ్మ హడ దొరికినది. (ఫీ టెన్.)

వాతావరణస్థితి

1929 సం. జనవరినెల 17 తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబై	పూనె	కొల్హాపూర్	సావర్కర్	నగర్
ముంబై	84	64	...	0	0.1
పూనె	83	74	...	0	0.8
కొల్హాపూర్	85	68	...	0	0.1
సావర్కర్	84	71	...	0	0.1
నగర్	96	85	...	0	0.1
అహ్మదాబాద్	94	64	...	0	0.1
అనంతపురం	...	...	...	0.1	0.1
కడప	94	68	...	0.8	0.8
నెల్లూరు	88	68	...	1.0	0.1
మద్రాసు	82	66	...	1.9	1.0
కడపూరు	81	66	...	0.1	1.0
నీలము	98	65	...	0	0.1
కోయంబూర్	90	66	...	0.2	0.2
తిరుచునాపల్లి	89	65	...	0	0.4
నాగపట్టణము	83	71	...	1.0	0.8
మధుర	89	68	...	0.4	0.1
పొంబే	80	71	...	0	1.8
పొంబే	...	...	...	0.1	0.8
తిరుచేంద్రపూ	88	74	...	0.2	0.2
కొచ్చిక్	88	74	...	0	0.4
కాలికట్టు	91	78	...	0	0.8
మంగళూరు	87	75	...	0	0.1
తెంగునూరు	87	68	...	0.8	0.1
మెరకార	81	69	...	0	0
కొడైకనాల్	65	46	...	1.1	1.8
మామూర్	70	45	...	8.4	

పర్యాయము - దక్షిణమున వచ్చు కలవగాయున్నది. ఉత్తరమున ఎక్కువగాయున్నది గోపాలపురం, కాకినాడలో కగటిచేడివి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రిచేడివి 2 మొదలు 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కా - ఆకసము విరలముగనున్నది. బల్లారిలో 6 కర్నూలులో 8 డిగ్రీలు కగటిచేడివి ఎక్కువ.

కర్నాటకము - శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది. వ. వ. నారాయణయ్యర్, సహాయవాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

పత్రికల ప్రభావము

బర్మ హామీ ప్రభుత్వ గారి యువనాసము

ఇండియాలో సూత్రసత్యము

కలకత్తా లోటరీ కల్పననుండి వత్రికలగుర్తి లార్డు బర్మ హామీ ప్రభుత్వ గారి గతవర్షమునందు ప్రభావితమై యున్నది. గొల్లబడియందు వత్రికలను ప్రభావము యొక్క కల్పననుండి తీసి, మంచికై నను చిత్తకై ననుచు వారాత్రికలను నిజముగ ప్రభావితమై మరలబడియందు విశేషముగా గలదని ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసి, వత్రికలను గమనింపగలరు. ఈ విషయమును గొప్పదేశములు చెందితి అధికారవర్గమువారు (సోవియట్ రష్యా, ఇటలీ) వారు గుర్తించి

ఇండియాలోగూడ వారాత్రికలకు అటువంటి ప్రభావములేకపోదని అందరికి తెలియజేసి, ప్రస్తుతము ఈదేశ వత్రికలు సూత్రసత్య కారణమునందున్నవి. వత్రికల ప్రచారపు సంఖ్య, రవాణా యోగ్యతలు, యూరోపుదేశములకు చాల విశేషముగా ఉన్నవి. కాని త్వరలో మార్పుచేయవచ్చును.

వత్రికలలో భేదములు తొలగించి, మానవసేవ సమగ్రముగా చేయవలయు. తేలిక కింక యెంతో చేయవచ్చునని తన యావత్తన వత్రికావర్గమునందలి జెప్పుకొన్నానని వత్రికలు తమ సైనిక బాధ్యతను గుర్తించునని. (ఆ. ప్రె.)

వాపట్ల తాలూకాబోర్డు

అధ్యక్షుని ఎన్నిక

పా. వెం. కృష్ణయ్యచౌదరిగారు తిరిగి ఎన్నుకొనబడిరి

(స్వీకృతిపత్రము)

వాపట్ల, జనవరి 17 — తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుని పదవికి తీర్మానము పోటీ జరిగెను. నేడు ఓట్లు లెక్కింపగా పా. వెం. కృష్ణయ్యచౌదరిగారికి 8 ఓట్లు వచ్చెను. తండ్రిగారు సరసింపరావుగారిగూడ 8 ఓట్లు వచ్చెను. ఇతరులు ఓరుపురిమధ్య లాటరీ వేయగ వాదనగారే గెలిచిరి (తం.)

కర్నాటక వేపరుమిల్లు

పెర్మనెంటు లిక్విడేటరు నియమింపబడుట

కర్నాటక వేపరుమిల్లుకు పెర్మనెంటుగా ఎన్నికయినట్లు ప్రముఖ వార్తాపత్రికలు వార్తలుగా ప్రకటించి ప్రజలలో పెట్టుబడిన దరిభావమును ప్రోత్సహించుటకు ప్రాధాన్యమును నిశ్చయించుకొనినట్లు తెలియజేసి, కర్నాటక లిక్విడేటరుగా నియమించుచు నిన్నటినుండి ఉత్తరవుగావించిరి.

గోదావరి, కృష్ణ రీ నెట్లమెంటు

కాననసభ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుట

జరుగనున్న సభలో విచారణసంఘము నియమింపబడును

మదరాసు, జనవరి 17 :—

గోదావరి కృష్ణ రీ నెట్లమెంటునుగూర్చి మదరాసు కాననసభలో యిదివరకు గావించబడిన తీర్మానమును మదరాసు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించినది మాకు యాభిగ తెలియవచ్చెను అతీర్మానము నందు అధికారిక రికార్డు విచారణ సంఘము నియమించి విచారణ చేయించవలెననిగలరు. తీర్మానమునందు ఒక ఉపసంఘమును ఎన్నుకొనవలసినది యీ మాసములో జరుగనున్న కాననసభయందు ప్రభుత్వమువారు ప్రతిపాదించెదరు. విచారణ సంఘమునకు 8 నెలలు వ్యవధి యొసంగబడును. అక్టోబరులో నివేదికను పంపించును.

వారణాసి, జనవరి 16 — సంస్కృత పండితులను కర్మకాండయందు ప్రభావితమైన మహామహోపాధ్యాయ క్రమబద్ధమైన నిన్నటినుండి మరలించి, వీరు వారణాసి విశ్వవిద్యాలయపు శాస్త్రాధికారిగా ప్రధానోపాధ్యాయులుగా ఉండిరి మరలించునప్పటికి వీరివయస్సు 60 సంవత్సరములు. (ఆ. ప్రె.)

ఫార్వర్డుపత్రిక కేసు

ఫార్వర్డుపత్రిక

బామియానుపై విడుదలగు జడ్జిలు తర్కించుకొనుట కలకత్తా, జనవరి 16 — ఫార్వర్డుపత్రికా సంపాదకులకు సత్యరంజన బక్సి గారు ప్రచురణకర్తలగు ఫులిస్ విహారధారగాను పెట్టినబామియానుదరఖాస్తుకు న్యాయమూర్తులు మర్యాద, గ్రహణముగా మోక్షార్థముగా నేడు విచారించిరి. ప్రధాన న్యాయమూర్తి గారు వీరికిపురక 8 నెలలు 6 నెలలు జైలుశిక్ష విధించియుండిరి. ప్రావీన్యమున తరపువారు బామి నియోగదారి అవిషయమున భేదాభిప్రాయముండెను.

ఫర్వర్డు గారు బామి సంగీకరింప దలచిరి. గ్రహణముగా రంగీకరింపలేదు మూడవజడ్జిగారిని కోరదలచిరి మూడవజడ్జి అకోరగ, అసఫరుకు కాగితములు రాసిది మూడవజడ్జి నియమించి పీలులేనని ప్రధాన న్యాయమూర్తి చెలిపెను కాని యీలోపుగ క్రిమినలుచేయించుట అర్హి పెట్టుకొనునని ఇంకలో జడ్జిల లేది అలోచించుకొనిరి. చాలర్ గారు చాలజేడుకొనగా గ్రహణముగా రంగీకరించిరి. కాని మూడవజడ్జి తీర్పు ఖాయముగు ననిరి. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ మీటింగు

21-1-29 తేది మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు గుంటూరులో స్వరాజ్యఅగ్రహారమున జరుగనున్న కాబట్టి గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ సభ్యులను జేబాభిమానలందరూ సభకు దయచేయవలయు.

అంశములు:

1. మహాత్మాగాంధీగారి సంచారమును గురించి మన జిల్లాలో తగినసలహాలు నిర్ణయించుట,
2. విరాళములు వినియోగించుటకు తగిన యోగ్యతలు చేయుట,
3. సంచారములో సభలనుదేవుటకు వలయు విచ్చికథలు నియమకముచేయుట,
4. కలకత్తా కాంగ్రెస్ లో అంగీకరింపబడిన తీర్మానములను ఆచరణలో పెట్టుటను గురించి,
5. ఖద్దరు విక్రయమునకు ప్రోత్సహించును గురించి
6. ఇంకను అసఫరుకును విషయములు గురించి

తీర్మానములు గావించబడును

మద్ది మెంకటరంగయ్య, కొల్లా కాశీవిశ్వనాథం, కార్యదర్శులు

ఆర్యు మహారాజుగారి జూబ్లీ ఉత్సవములు

ఆర్యు, జనవరి 16 — స్మృతిదినము వారముగా మహారాజులు ఆర్యుల సగము చేరి ఉచిత గౌరవములతో వారు జూబ్లీ కాంపును తీసికొని పోబడిరి. నేటి దినము ఉదయము ప్రధాన సభాధిపతి, పంజాబు గవర్నరు, గవర్నరు జనరలు ఏజంటు, పాలిటికలు ఏజంటుగారు పెద్దపీఠము ఉచిత గౌరవములతో ఆంగ్లములకై ప్రత్యేకింపబడిన గృహములకు తీసికొని పోబడిరి. (ప్రె. ప్రె.)

మునలోనికుమార్తె పర్యటనము

వారణాసి, జనవరి 16 — ఇటీవల ప్రధానమంత్రి మునులోనికుమార్తె పర్యటనములోనిగారు, ఇటలీ సేనలు, రాయబారపు సభ్యులు నేటిదినము వారణాసి విశ్వవిద్యాలయము ముందు వచ్చిరి. మిశ్రలిమార్గముగారు విశ్వవిద్యాలయపు పార్శ్వమెంటును దురదృష్టవశాత్తూ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించిన పండిత మహేశ్వరగారి సభింపించుచు వారు మాట్లాడిరి. వీరందరూ ఆగ్రాకు ప్రయాణమును చేసిరి ఆగ్రానుండి బొంబాయి వెళ్లెదరు. (ఆ. ప్రె.)

వాపట్ల నవార్డినేటు జడ్జి కోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్సీ పిటిషను నెం 74/1928

పిటిషనురు. — అవధూళం అంకయ్యకొమారుడు నెం కటస్వామి. వయస్సు 70 సం||రములు. వీరముప్పికులము. ఉమ్మవరం, ధాన్యగుండూరు పోస్టు ఒంగోలుతాలూకా.

కొంటురు పిటిషనురు. — చేబ్రోలు రామగోవిందం వగైరా.

1921 వల్లము 5-వ అక్ట 19 (2) క్లౌజు ననుసరించి పెట్టినవత్త తనకు ఇన్ సాల్వెన్సీగా తీర్చింపుమని కోర్టువారి కోర్టు పెట్టుకొన్న దరఖాస్తు పరిశీలించునని తేది 2-2-28 కి వాయిదావేయ బడినది యందుమూలముగా తెలియజేయబడినది

యం. అనంతగిరిరావు పంతులు

వాపట్ల, 14-1-29, పి. వి. యర్ ఆడిటర్ సర్వీస్ సేటు జడ్జి

వేమ హత్యలతో ముగియుట

విషాదాంతనాటకము

కలకత్తా, జనవరి 16 — స్టేట్స్ మెన్ పత్రికయందు వని చేయుచున్న 25 సంవత్సరముల వయస్సు గల ఎడ్వీను డీసెల్వా అను అంగ్లో ఇండియన్, 17 సంవత్సరముల వయస్సుగల ఎడ్వీ డీసెల్వా అను కన్యను ప్రేమించెను. కాని పిల్లకల్లి వివాహమునకు అంగీకరించలేదు. అందుపై ఎడ్వీను ఆగ్రహపరచుకొని కన్యను కత్తితో బాదిచి చంపి తాను విషము త్రాగెను. ఇరువురు మరణించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

కలకత్తా, జనవరి 17 — లెంగాలు ఏర్ బ్రాన్సులో కంపెనీ డైరెక్టరు సర్ గనెసరాయిగారిని స్టేట్స్ మెన్ పత్రిక ప్రతినిధి సందర్శించెను 15 గంటలలో బొంబాయినుండి కలకత్తాకు వాయువిమానముల సర్వీసు ఏర్పడగలదనియు, ఈ సర్వీసును అభివృద్ధిచేయుటకు భారతదేశమున ఎంతో అవకాశమున్నదనియు వీరు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

లాహోర్ కాంగ్రెస్

పనులు ప్రారంభమగుట

లాహోర్, జనవరి 16 — లాహోర్ కాంగ్రెస్ మహాసభ యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఇతివరకే ఆర్యసంఘము స్థాపించబడి, విరాళములు పొందుగా నొసంగబడుచున్నవి. కాంగ్రెస్ నిత్యము కావలసిన ఆదివారమునాడు నాయకులు గావించిన విన్నవమునకు చాలమంది యువకులు ఉత్సాహముతో కాంగ్రెస్ నిత్యములో చేరినారు కాంగ్రెసు మహాసభను జరుపుటకు పట్టణపరిసరమున ఉచితముగ స్థలమునకై ఆర్యసంఘమువారు ప్రయత్నములు సల్పుచున్నారు. (ప్రె. ప్రె.)

గుజరాతు కాలేజీ సమ్మె

విద్యార్థులు తుమాసాని కోరుట రంగీకరించలేదు

సిరసంకల్పములై యున్నారు

అహమ్మదాబాద్, జనవరి 16 — విద్యార్థుల ప్రతినిధులను రప్పించి కాలేజీ (ప్రీన్సిపాలుగారు కోరి సంక్రమించిరి. — (ప్రీన్సిపాలుగారు యీ క్రింది మూడు మరతులను విధించిరి. — (1) రెండు పక్షములవారియందు ఏ కై న లో పక్షమున్న యెడల తక్షణపు కక్షాపాతముగా తక్షణపు వాసియిప్పుట (2) వరీక్ష ఏర్పాట్లు వృధాగా చేయవలయు గతక యీ ఏర్పాట్లకు అయ్యుంపుకు 15/100 మధ్యవర్తి లాకరు కాలేజీకి సమర్పించుట (3) విద్యార్థులందరూ తప్పక వరీక్షకు హాజరుకావలయును (4) తిరిగి కాలేజీకి వచ్చినతర్వాత విద్యార్థులను హింసించుటగాని బెదిరించుటగాని జరుగదు (5) సమ్మెచేసిన దినములలో విద్యార్థులు కాలేజీలో హాజరై నట్లుగానే లెక్క చూచుకొనబడును.

ప్రీన్సిపాలు గారు విధించిన మరతులను విద్యార్థులు చర్చించి విమర్శించిరి. పెరతులన్నియు విద్యార్థులకు చాల అసహనకరములుగా నున్నవని తీర్మానించి యీక్రింది మరతులను విద్యార్థులు తిరిగి నిర్ణయించిరి.

(1) విద్యార్థుల లెట్టి వక్యాత్మకమును తెలియజేయ నక్కరలేదు. 2. వరీక్షకున్నగాను ముదరాను ఏమియు నీయ నక్కరలేదు. 3. విద్యార్థులు ఇష్టానుసారముగా వరీక్షకు పోవచ్చునేగాని నిర్బంధ ముండగూడదు 4. ఒకవంశిక మరతులన్నియు విద్యార్థుల ప్రతినిధిసంఘముచే ప్రాయశ్చిదంబులెను. విద్యార్థులు అచంచముగా నున్నారు. సమ్మెవారులలో నెవ్వరును కాలేజీకి వెళ్లకుండు జూరుటకు ఎట్టి ఉద్ధేషనైనను మిగిలిన విద్యార్థుల సలంబించుటకు సంసిద్ధులై యున్నారని తెలియజేయుచు ఒకవిద్యార్థి యుపసవ్యసించెను.

సమ్మె చేసిన విద్యార్థులందరికిని సలహా నిచ్చుటకై ఒక సంఘము ఏర్పరచబడిన యీ సలహాసంఘమువారు ప్రకటనపత్రికలను ప్రతినిధిసంఘము ప్రకటించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

విద్యావంతులు సరుద్యోగ సమస్య

దిల్లీ, జనవరి 16 — విద్యావంతులలో సరుద్యోగ సమస్య తీవ్రముగ వ్యాపించుటకు కారణములు అందుకు సంబంధించిన విషయాలూ, తన్ని కారణసాధనములను జెసివాయందలి అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయము వారు పరిశీలించుచున్నారు. 1929 సంవత్సరమున జరుగు సమావేశమున ఈ నివేదిక చర్చకు లేబడును. (ఆ. ప్రె.)

తారకనభ్యుల సమావేశములు

శ్రీబ్రహ్మ కృష్ణమూర్తిగారి సందేశములు

“ఆత్మవిశ్వాసము- తరణోపాయము”

శాశాదేశ్ ఎలలందు దివ్యజ్ఞాన సమరంబుచే లోక...

ప్రతినిధులగ నడచెదిన శ్రీ పురుషులు శుభా రైదు...

శ్రీ కృష్ణాజీనందేశము

ప్రపంచవార్యులు లేక ఆకాశము నిర్మలమున ప్ర...

మీ యూహలు, మీ చేతలు, మీ ప్రవర్తనల కలన...

పదవ ప్రకారముగ సభ ముగిసెను గిండికలాళుల...

ప్రాతఃకాల సందేశము

జనవరి 16 - నేటి ఉదయము శ్రీ కృష్ణాజీ తారక...

వసంతయొక్క విహారశోభింపించి నవ్యభూతము...

బాపట్ల నవార్డినేటు జడ్డి కోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్సీ పిటిషను. నెం 76/1928

లాహోరు సిపాయిల సత్యాగ్రహము

తమనాయకులకు విడుదలచేసిన నేగాని వారి

సత్యాగ్రహము శాంతింపదు

లాహోరు, జనవరి 16 - డివాన్ చతురలాలగారు...

నాయకులవిచారణ

లాహోరు జనవరి 16 - అతులసింగు, సంతోష్ సింగులవిచారణ...

మద్రాసుల తరపున సాక్షులను తెచ్చుకొనటకు తగిన...

ఈసిపాయిలందరూ యథార్థంగా నడిపిపో తీసివేయించి...

అసభికారులగు యూరోపియనుల సానుభూతి

లాహోరు, జనవరి 16 - బొంబాయిలోని కాపెన్...

ఈ సిపాయిలవద్దకు గవర్నరుగారు స్వయముగా ఒక...

(ప్ర. ప్ర)

కలకత్తాలో మార్వాడీ బెంగాలీ వర్తకులకు తగాదా

కలకత్తా జనవరి 16 - కలకత్తాలో మార్వాడీలు సీమ...

(ఆ. ప్ర)

అలిఘరు జనవరి 16 - ఇండియా ప్రభుత్వపు ఎస్టా...

సంస్థాన ప్రజల మహాసభ

అధినివేశ ప్రతిపత్తి

భారత దేశమునకు అధినివేశ రాజ్యములవంటి నమాఖ్య ప్రభుత్వమును, అందులో భారత సంస్థానములకు ఉచితముగా స్థానమును, భారత సంస్థానములకు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును, పౌరహక్కుల నిర్వచనమునుకొరచు మహాసభ తీర్మానముల సంగీకరించెను.

ట్రీటింగ్, జనవరి 15. — సంస్థాన ప్రజల మహాసభకు 900 మంది క్రమింతులకు మైగా వచ్చిరి. అధ్యక్షుడు విశ్వేశ్వరయ్యగారు ఉపన్యాసమును చేయుటకు పూర్వము రాజగారి జబ్బునుగూర్చి చెప్పి వారికి స్వస్థత గలుగుగాకయని కోరిరి.

అధినివేశ ప్రతిపత్తి

భారత దేశమునకు అధినివేశ ప్రతిపత్తిని కోరుచు సభలోనివారిొక విన్నపమును వంపిరి ఈ మొమొరాండము సభలో తీర్మాన రూపమున క్రమింతులవంటి సభవారిచే సంగీకరింపబడినది. అది నిగున పొందుపరచబడినది.

1. మొమొరాండమ్

భారతదేశమునకు సమాఖ్య ప్రభుత్వ ముండవలె ననియు, అందులో సంస్థానములకు తగిన స్థాన ముండవలెను. భారత దేశ ప్రభుత్వము అధినివేశ రాజ్యములవంటిదై యుండవలెను భారతదేశమున కంతటికి కాసనములు చేయుటకు రెండుసభ లుండవలెను. ఆ సభలో (బ్రిటిషురాష్ట్ర) క్రమింతులు, భారత సంస్థానముల క్రమింతులు నుండవలెను.

సంస్థాన ప్రభుత్వము

సంస్థానములలోని ప్రభుత్వము సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమై యుండవలెను. సంస్థానముల యందలి అన్ని జాతుల మతముల క్రమింతు సార్వజనిక ప్రధాన హక్కులు గారంటి చేయబడును.

శుక్రవారము, భారత సమాఖ్య యొక్క అధికవ్యవస్థ, విదేశాంగ సంబంధములు, దేశరక్షణము, మొదలగు విషయములు చేర్చించి, అధినివేశ రాజ్యాంగ నిర్ణయక సంఘము నొకదానిని నిర్ణయింపవలెనని మొమొరాండమ్ కోరుచున్నది. ఈసంఘము వివిధ అధినివేశ రాజ్యములను సందర్శించి, వానిలోని కడకులను తెలిసికొని, వానిని మనదేశములో సంతకరక ప్రవేశ పెట్టు విలుగున నిర్ణయించవలెను.

ఈ మొమొరాండము తీర్మాన రూపమున వి. శి. శారాయప్పగారిచే క్రమింతులపరచబడినది. మొమొరాండము యగు త్రియంతు నుండవలెనని బలపరచిరి కొచ్చిన్ క్రమింతు పి. వి. సలెమ్, తిరువాళ్ళూరు క్రమింతులగు అద్వైతమినన్, కుంజ కృష్ణశిల్పగారు తీర్మానమును బలపరచిరి తీర్మాన మామొమొరాండము

(2) సమాఖ్య ప్రభుత్వము

భారత సంస్థానములను (బ్రిటిషురాష్ట్ర)ములను కలపిన సమాఖ్య ప్రభుత్వము భారత దేశములో స్థాపించబడవలెనని తీర్మానము ఆమోదింపబడినది

ప్రతిపాదకుడు - అయ్యకవింక

అమోదకులు - పి. ఆర్. మినన్, (కొచ్చిన్), సోమశేఖరరావు (మైనార్) కే. నుండరేక అయ్యర్ (పుదుచ్చేరి), పి. ఆర్. నాయక్ (మైదరాబాదు) శుభ్రహృదయ అయ్యర్ తిరువాళ్ళూరు

తీర్మాన మామొమొరాండము.

(3) సంస్థానములలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము సంస్థానములలో సత్వరసంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ స్థాపన, సంస్థాన ప్రజల యశోయమని తెల్పుచు, సంస్థానాధికారులు రక్షణము ఆరాజ్యాంగ విధానమును ప్రసాదింతురు గాకయని మూడవ తీర్మానము కోరెను.

ప్రతిపాదకుడు - సోమశేఖరరావుగారు (మైనార్) అమోదకుడు - స్వామినాథ అయ్యర్ పుదుచ్చేరి పౌరుల ప్రధాన హక్కులు

ఈ క్రింది ప్రధాన హక్కులను క్రమింతు సంస్థానాధికారులు పరిపాలించవలెనని ఈ మహాసభవారు కోరుచున్నారు.

1. వాక్యాంతర్యము - కత్తికా స్వాతంత్ర్యము.

2. సభలు చేయుటకును సమావేశమగుటకును క్రమింతు సంపూర్ణ హక్కు.

3. కత్తికా కాంతి కిరణమును సీత కిరణమును కానముంటి దేవరాధికా స్వాతంత్ర్యము అందరికిని యిచ్చుట

(4) సంస్థానాధికారిగారి యంతర అధికారులకుగాని విన్నపములను

After MALARIA

జ్వరము పోయినప్పటికి బలహీనము, అలసట ఆయా నము అవి ఏవి తగ్గవు. జబారునకువెల్లి, వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండు సీసా 1కి కొనుడు.

జ్వరపడి లేచినపిదప మరల పుట్టిన చేర్చుకొనుట కను వైన పదార్థములన్నియు వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ నందిమిడి యున్నవి. అందు జంతుచమురాలెవ్వయు చేరవు. అంతయు యంత్రసహాయముననే తయారగును చేతులలో ధంటబడదు. అందరు నేవించదగినది.

గత 25 వత్సరములనుండి వైద్యులందరి ఆ మోదమును బడయుచున్నది.

WATERBURY CHEMICAL Co.
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
DES MOINES IOWA U S A

ఇండియా, బర్మా, సిలోన్ నందంటను కెమిస్టు లందరివద్దను స్టోరులన్నిటియందును విక్రయింపబడును.

WATERBURY'S COMPOUND

ప్రత్యేకముగా మెచ్చు శీతోష్ణ సీతి గల ప్రాంతములకు తయారైన బడుటవల్ల ఎట్టి పరిస్థితులం దైనను చెడదు. మంచిగుణమివ్వ గలదు.

5268-1

ముల సంపుకొనుట. (5) న్యాయమార్గమున తప్ప అరెస్టుచేయుటకు యెవ్వరికిని అధికారము లేకయుండదు. (6) న్యాయస్థానములు శిక్షించిన తప్ప మరెవ్వరును శిక్షించుటకధికారము గలిగి యుండరాదని తెల్పుట

(5) ఇతర హక్కులవారి తోడను, మద్రాస్ బొంబాయి రాష్ట్రముల యందలి సంస్థాన ప్రజాసంఘములలో కలిసి మహాసభ యొక్క ఉద్దేశములను ప్రచారము చేయుటకు యీ క్రింది సభ్యులను యేర్పాటు చేయవలెనని సభ్యులు, (1) విశ్వేశ్వరయ్యగారు (అన్యతలు) (2) మాణిక్యశేలు మొదలూరు (కోకాధిపతి), (3) నుండప్ప (కార్యదర్శి) విశ్వనాథలయ్యర్, కే. స్వామినాథలయ్యర్, పి. వి. సలెమ్, పి. ఆర్. మినన్, నామనరావు నాయక్, పి. అయ్యకమినన్, కుట్టికా నాయక్, ఈ సభ్యులు ఆవసరమయిన యితరులు కూడ చేర్చుకొన వచ్చును.

డివాన్ బహద్దూర్ మోచర్ల రామనంద్రరావు పంతులుగారును, సంస్థాన ప్రజల వక్షమున ఆంగ్ల దేశమునకు రావలసిన భారము వల్లిన యంతర సభ్యులను చేసిన ప్రకంపనయగు కృషికి సభవా రభినందించుచున్నారు. సభ యంకన జరుగుచు న్నది. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

గృహము మార్పులు

18-1-1929 లేదీ నుండి వందల స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఎగ్జ్యుక్టు గంగురెడ్డి తోడులో నున్న పెం. 51 రు రెడ్ వింగ్ బంగారా తుండి నగ్జూరులై త్వస్థేమనకు ఎదుట నున్న "ప్రాస్పెక్టు కాల్చి"కి తమనివాసస్థలమును మార్చిరి.

మహానూర్యావరి

త్రవ్వమైన యొగము క్రమింతుకి అవసరమయినది. కలితిరుగుట, నోటనీరుడుట, కాల్లుచేరుట, మంటలు, నోటి పూత, నుండలలోమంట, మొదలగు వైద్యవికారమునకు వ్రాముధము. శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున తయారయి - 1-1-29 కు 1-కి రు 5/-.

అర్చనాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము-బందరు

1921 లోవలె గ్రామసంఘముల స్థాపించి కాంగ్రెసు ప్రచారము గావించవలెనని కలకత్తాలో కాంగ్రెసు మహాసభ వారు ఆజ్ఞించియున్నారని మహాత్ముడు త్వరలో మన ఆంధ్రదేశమున సంచారము చేయునన్నారు ఈలోపుగనే మన మునజిల్లాలో గ్రామకాంగ్రెసు సంఘముల స్థాపించి ప్రచారము గావించుటకు ఏర్పాటు చేసికొనవలసి యున్నది. కావున ఇదివరలో గ్రామసంఘముల స్థాపించియు ఇతర విధముల కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు సాయపడినట్టి మా స్త్రీపురుషు లెల్లరు తిరిగి పట్టుదలతో పనిచేయవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము. ఎవరికైనను కాంగ్రెసు సభ్యుల చేర్చుటకు దరఖాస్తు ఫారములు కావలసిన యెడల మాకార్యాలయమునందు దొరకను

వల్లూరి రామారావు వ్యవహార, తూర్పుకృష్ణాజిల్లా, కాంగ్రెసుసంఘము.

ఉపాధ్యాయసంఘము, సత్యవేడు

చెంగల్పట్టుజిల్లా పాన్నేరి తాలూకా సత్యవేడు నందు 19-1-29 లేదీ ఉదయం 8-80 మొదల 10 వరకు మ-రా-శ్రీ, దిక్పిత్తు ఎడ్యుకేషనల్ కాన్ఫరెన్సు క్రమింతువారైన రావు జవాదరు కృష్ణస్వామిరెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద జేచరు మాత్ర జర్ల సభయి,

మధ్యాహ్నము 2-30 గల మొదల 5-30 వరకు సత్యవేడురేంజి ఉపాధ్యాయ ఆసనవరీ సభ మ-రా-శ్రీ దిక్పిత్తు ఎడ్యుకేషనలు ఆసీసరు రామరావు పి. ఇ. ఎస్. వారి అధ్యక్షత క్రిందను,

20-1-29 లేదీ ఉదయం 8-80 మొదలు వరకు 11 గంటలవరకు తిరువనూరు తాలూకాలో జేచరు కాన్ఫరెన్సు మ-రా-శ్రీ తిరువనూరు తాలూకాలో జేచరు ప్రసిడెంటు వారైన డి. కె. రామయ్యనాయుడుగారి అధ్యక్షత క్రిందను జరుకెడును.

కె. వెంకట నరసింహయ్య, కార్యదర్శి, ఉపాధ్యాయసంఘము, సత్యవేడు.

డాక్టరు మాతృగారు బంధకులలో జరుగవచ్చు ఆయుర్వేద
దనుషాపధకు 21-వ తేదీకి నిచ్చేయుదుటగాన వారిచేత ఆ సం
దర్శమున ఆరోగ్యసంబలివారి యాదరణక్రింద నొక ఉపన్యాస
ము యేర్పాటుచేయుటకును తీర్మానింపబడెను.